



Školský vzdelávací program

Názov školského vzdelávacieho programu:

*... pre tých,
ktorí dokážu vnímať,
chcú rozumieť
a vedia konať...*

Predkladateľ programu:

Základná škola Ružová 14
97411 Banská Bystrica
IČO: 37896083
www.skolaufilipa.sk/

Riaditeľka:

Mgr. Eva Lašová

Zriaďovateľ:

Ing. Juraj Droppa
Haškova 18
974 11 Banská Bystrica

Prerokované v pedagogickej rade:

27.08.2026

Vydané riaditeľkou školy:

01.09.2026

Schválené Radou školy:

03.09.2026

Podpis riaditeľky školy:

.....

Obsah:

1. Charakteristika a kultúra školy	3
2. Vízia a hodnoty školy	11
3. Ciele výchovy a vzdelávania	12
4. Profil absolventa Školy u Filipa	12
5. Výchovné a vzdelávacie stratégie podporujúce napĺňanie cieľov	22
6. Formy a metódy podporujúce napĺňanie cieľov	27
7. Učebný plán a učebné osnovy	29
8. Integrácia vzdelávacieho obsahu	37
9. Hodnotenie žiakov	43
10. Systém podpory žiakov a inkluzívne vzdelávanie	50
11. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov	51
12. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania	53
13. Výchovný program ŠKD	54

Školský vzdelávací program zahŕňa vzdelávací program pre všetky 3 cykly, a tiež výchovný program pre Školský klub detí s cieľom prepojiť formálne a neformálne vzdelávanie.

Druh programu:	Vzdelávací program
Stupeň vzdelania:	ISCED1 – primárne vzdelanie
	ISCED2 – nižšie sekundárne vzdelanie
Dĺžka štúdia:	ISCED1 - 5 rokov
	ISCED2 - 4 roky
Vyučovací jazyk:	slovenský
Forma štúdia:	denná

Druh programu:	Výchovný program pre ŠKD
Vyučovací jazyk:	slovenský
Forma štúdia:	denná

1. Charakteristika a kultúra školy

Právna forma: Súkromná škola – iná právnická osoba
Forma hospodárenia: nezisková organizácia
Dátum vzniku: 1.9.2003

Základná škola „Škola u Filipa,, bola založená v roku 2003 po dôkladnom zvážení potreby a opodstatnenosti vzniku súkromnej školy v Banskej Bystrici. Predpokladom vzniku školy bola **myšlienka, a zároveň otázka:** „Za akým účelom má vzniknúť nová súkromná škola a tím ľudí, ktorí sú schopní a ochotní realizovať túto myšlienku v praxi?“

Základným motívom pre založenie školy bolo poskytnúť rodičom a ich deťom modernú cestu výchovy a vzdelávania k múdрым, dobrým, aktívnym, a preto šťastným deťom. Škola u Filipa bola založená s cieľom byť plne organizovanou školou (1. až 9. ročník) s jednou triedou v každom ročníku. Súčasťou školy je Školský klub detí (ŠKD), ktorého úlohou je rozvíjať detí hlavne v oblasti neformálneho vzdelávania. Do oddelení ŠKD sú deti začlenené nie podľa ročníkov, ale podľa ich záujmov a pracujú v rôzne zameraných útvaroch. Cieľom takéhoto začleňovania je podpora sociálnych vzťahov, partnerské učenie a spolupráca medzi deťmi navzájom.

Kultúra školy sa týka každého žiaka, učiteľa, či ďalších aktérov vzdelávania a má významný vplyv na kvalitu vzdelávania a vzdelávacie výsledky.

Rozvoj a riadenie kultúry školy prebieha hlavne v týchto oblastiach:

- ✓ aktéri vzdelávania – starostlivosť o vzťahy v škole,
- ✓ vytváranie a rozvoj personálnych kapacít,
- ✓ organizácia výučby,
- ✓ reflexia a hodnotenie kvality školy,
- ✓ prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania,
- ✓ priestorové, materiálové a iné podmienky.

Aktéri vzdelávania – starostlivosť o vzťahy v škole

Žiaci

Pre naplnenie vízie a hodnôt školy je zásadné vytvárať modelové alebo reálne príležitosti pre zapájanie, rozhodovanie a uplatnenie vlastného hlasu a aktivity žiakov. Na škole preto pôsobí Školský parlament ako iniciatívny a pomocný orgán školy, ktorý komunikuje a často aj obhajuje záujmy žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania. Poslaním Školského parlamentu je riešenie výchovno-vzdelávacích problémov, navrhovanie opatrení na zlepšenie činností v škole, hľadanie spoločných postupov v organizovaní mimoškolskej činnosti žiakov, a tiež zlepšovanie vzájomných vzťahov na škole.

Učitelia

Vo vzdelávacom programe Školy u Filipa má kľúčové postavenie odborný a osobnostný potenciál učiteľa. Od neho závisí nielen zostavenie zmysluplného vzdelávacieho programu, ale predovšetkým spôsobilosť tvorivo ho aplikovať do každodennej práce s deťmi. Učitelia Školy u Filipa disponujú náležitými predpokladmi dosiahnuť spokojnosť detí a ich rodičov v rámci rozvoja osobnosti v kognitívnej, emocionálnej a sociálnej oblasti.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Rodičia sú prvými učiteľmi dieťaťa, preto sú v škole vždy vítaní. Úspech žiaka vo všetkých oblastiach vývoja je podmienený zodpovednou spoluprácou rodiny a školy. Vzťah medzi rodinou a školou je založený na dôvere, preto majú rodičia právo vstúpiť do vyučovania ako pozorovatelia. Procesy učenia sa žiaka sú komunikované najmä na konzultáciách za prítomnosti rodiča, žiaka a učiteľa/učiteľov. Učiteľ s deťmi pravidelne a cieľavedome organizuje formálne a neformálne stretnutia s rodičmi (konzultácie a iné stretnutia), ktorých cieľom je prezentovať pokrok každého žiaka a získať od rodičov spätnú väzbu na výchovno-vzdelávací proces. V treťom cykle na organizovaní a realizácii konzultácií participuje žiak, pričom aktívne plánuje a vyhodnocuje spätnú väzbu od učiteľov.

V súlade s cieľom školy, byť školou rodinného typu, sa odvíja aj činnosť občianskeho združenia „Združenie rodičov a priateľov Školy u Filipa“, ktorého snahou je ponúknuť spoločné

aktivity pre rodičov, deti a učiteľov so zámerom vytvoriť priestor pre vzájomné stretávanie sa a spoznávanie.

Škola sa profiluje aj ako odborná organizácia a so svojimi strategickými partnermi má uzavreté zmluvy o spolupráci, s ostatnými partnermi udržiava profesionálne vzťahy.

Rada školy

Rozhodovacím orgánom školy je Rada školy, ktorá vyjadruje a presadzuje záujmy zriaďovateľa, rodičov, učiteľov. Plní kontrolnú funkciu voči riaditeľovi a manažérovi školy. Schvaľuje všetky skutočnosti, ktoré menia alebo regulujú vzťahy v organizačnej a vzdelávacej štruktúre školy. Tretinu Rady školy tvoria učители, tretinu zástupcovia rodičov a tretinu zástupcovia zriaďovateľa. V organizačnej štruktúre školy sú efektívne prerozdelené kompetencie medzi riaditeľom, ktorý je nositeľom predovšetkým pedagogickej filozofie školy a manažérom, ktorého úlohou je neustále zlepšovanie podmienok (finančných, priestorových a materiálno-technických) pre pedagogický proces školy.

Vytváranie a rozvoj personálnych kapacít

Kvalita školy je priamo závislá na profesijnom rozvoji a napredovaní pedagogických a odborných zamestnancov, teda na celoživotnom (priebežnom) vzdelávaní sa.

Tento rozvoj prebieha v rámci Plánu profesijného rozvoja školy:

- ✓ sebvzdelávaním pedagogických a odborných zamestnancov,
- ✓ profesijným rozvojom pedagogických a odborných zamestnancov v podmienkach školy (vnútorný rozvoj školy),
- ✓ organizovaním kontinuálneho vzdelávania pre pedagogických a odborných zamestnancov.

Kvalitu rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov sledujeme:

- ✓ hospitáciami, kde učители získavajú spätnú väzbu od vedenia školy,
- ✓ sharingami, kde si učители navzájom odovzdávajú skúsenosti,
- ✓ pozorovaniami, ktoré prebiehajú za účelom diagnostikovania a skvalitnenia edukačného procesu.

Potreby profesionálneho rastu zamestnancov zisťujeme:

- ✓ hodnotiacimi rozhovormi – v škole je rozpracovaný systém vnútorného hodnotenia učiteľov, každý učiteľ školy je jeho súčasťou, hodnotiace rozhovory prebiehajú počas februára a na prelome júna a júla daného školského roku, z hodnotenia je vyhotovený zápis, v ktorom je zachytená potreba ďalšieho profesijného rastu učiteľa (učiteľ si stanovuje po dohode s nadriadeným ciele do ďalšieho hodnotenia),
- ✓ diskusiami – prebiehajú na pravidelných metodických pedagogických poradách,

- ✓ strategickými zámermi rozvoja školy, v rámci ktorých sú učitelia priamo zainteresovaní do nastavovania cieľov školy, ich realizovania a vyhodnocovania.

Základom organizovaného profesijného vzdelávania je adaptačné vzdelávanie, ktoré pripravuje škola pre svojich pedagogických a odborných zamestnancov v rámci adaptačného procesu. Cieľom adaptačného vzdelávania je mať na škole učiteľov plne stotožnených s víziou, hodnotami, poslaním, kultúrou a stratégiami školy.

Vzhľadom na profiláciu a víziu školy je organizované kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov orientované na rozvoj tém:

- ✓ Kritické myslenie
- ✓ Reziliencia/odolnosť a sebapoznanie
- ✓ Kreativita
- ✓ Prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania
- ✓ Rešpektujúca komunikácia
- ✓ Integrácia vzdelávacieho obsahu
- ✓ Kooperatívne učenie
- ✓ Multikultúra, výchova k ľudským hodnotám, tolerancia.
- ✓ Rozvoj životných zručností
- ✓ Hejného metóda vyučovania matematiky
- ✓ Environmentálne témy
- ✓ Digitálna gramotnosť, nové technológie a inovácie

Každý učiteľ školy má právo priebežne sa vzdelávať a preferovať pritom vlastnú oblasť vzdelávania (v súlade s aktuálnou víziou a stratégiami školy). Zároveň má povinnosť implementovať získané poznatky do praxe a odovzdávať novo získané poznatky svojim kolegom (pravidelné informácie na pedagogických poradách, príp. súčasť interného vzdelávania).

Sebarozvoj a ďalšie vzdelávanie sa učiteľov prispieva k zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu školy, k šíreniu dobrého mena školy, je tiež jedným z kritérií pravidelného hodnotenia zamestnancov školy - má teda aj finančné ohodnotenie.

Organizácia výučby

1. cyklus a 2. cyklus

	Prvá hodina	Prestávka	B1/1	B1/2	Prestávka	B2/1	B2/2	Obed	B3
Od	8:00	8:18	8:40	9:25	10:10	10:40	11:25	12:10	13:00
Do	8:18	8:40	9:25	10:10	10:40	11:25	12:10	13:00	14:00
P	Komunita								
U	Komunita								
S	Komunita								
Š	Komunita								
P	Komunita								Hodnotenie

Deň začína Komunitou, na ktorej sa deti prostredníctvom „Mapy mysle“ zoznámia s programom dňa, ktorý zahŕňa aktivity na rozvoj kognitívnych schopností, a tiež aktivity na rozvoj životných zručností. Potom nasledujú spoločné raňajky. Ďalšie procesy učenia sú organizované v 90-minútových blokoch, medzi ktorými je tzv. „Behacia prestávka“ v exteriéri školy. Po obede nasleduje 60-minútový blok. V rámci tohto bloku deti pracujú s pomôckami, prípadne majú tzv. „OBJAVKO“, kde v zmiešaných rovesníckych tímoch pracujú s rôznymi učebnými zdrojmi a spracúvajú informácie na tímom vybranú tému. Po spracovaní témy prezentujú deti projekty pred ostatnými spolužiakmi. V piatok je počas tohto bloku realizované vyhodnotenie celého týždňa, v rámci ktorého deti vyplňajú sebahodnotiace listy, a tiež vyhodnocujú život triedy za daný týždeň. Nasleduje neformálne vzdelávanie, ktoré tvorí krúžková a záujmová činnosť, pričom väčšinu času deti trávia vonku.

3. cyklus

	Prvá hodina	Prestávka	B1/1	B1/2	Prestávka	B2/1	B2/2	Obed	B3
Od	8:00	8:18	8:40	9:25	10:10	10:25	11:10	11:55	12:30
Do	8:18	8:40	9:25	10:10	10:25	11:10	11:55	12:30	14:00
P	ETV								
U									
S	ETV								
Š									
P	ETV								

Organizácia dňa je fokusovaná na blokové vyučovanie, pričom počas týždňa majú žiaci tri 45 minútové komunity. Počas nich sa venujú zavádzaniu, upevňovaniu a vyhodnoteniu jednej zo životných zručností, venujú sa tiež dodržiavaniu pravidiel v triede a v piatok vyhodnocujú fungovanie počas týždňa.

Bežnou súčasťou života na škole je zmena v organizácii vyučovania, v rámci ktorej sa deti často učia za bránami školy a učia sa v reálnom prostredí (exkurzie, prednášky, workshopy).

Reflexia a hodnotenie kvality školy

Cieľom hodnotenia školy je :

- ✓ motivácia vedenia školy zaoberať sa interným manažmentom kvality,
- ✓ analýza silných a slabých stránok školy,
- ✓ návrhy riešenia prípadných nedostatkov.

Subjekty zainteresované na celom procese hodnotenia:

- ✓ učitelia,
- ✓ rodičia,
- ✓ žiaci.

Spôsoby hodnotenia školy:

- ✓ Autoevalvácia školy – podľa potreby,
- ✓ Index odolnosti - škola realizuje 2× ročne krátky dotazník Indexu odolnosti a kvalitatívne dôkazy z portfólií,
- ✓ KOMPARO – systém periodického testovania žiakov,
- ✓ EDO – externá evaluácia školy – pravidelne každé dva roky.

Prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania

Neformálne vzdelávanie považujeme za zmysluplnú súčasť vzdelávania. Pri jeho implementovaní sa opierame o základné princípy:

- ✓ ide o zámerné, no zároveň dobrovoľné učenie,
- ✓ prebieha v rozmanitých prostrediach a situáciách, často za bránami školy,
- ✓ zriedkakedy je štruktúrované rovnako ako tradičné vyučovacie hodiny,

- ✓ ciele vzdelávania sú adekvátne potrebám a kapacitám účastníkov,
- ✓ účastníci aktívne participujú na svojom učení sa, reflektujú svoj pokrok,
- ✓ chyby sú považované za prirodzenú súčasť učenia sa a za prostriedok progresu,
- ✓ môže zahŕňať aj medzigeneračné učenie,
- ✓ výstupom môže byť získanie osvedčenia alebo certifikátu.

Škola realizuje prepojenie formálneho a neformálneho, príp. záujmového vzdelávania v troch rovinách:

- ✓ učitelia pri výučbe cielene využívajú prvky a metódy neformálneho vzdelávania,
- ✓ učitelia pri plánovaní i realizácii výučby reflektujú proces, a tiež výsledky neformálneho vzdelávania u jednotlivých žiakov a na tieto získané znalosti, zručnosti, postoje, hodnoty nadväzujú a ďalej ich rozvíjajú,
- ✓ učitelia aktívne vyhľadávajú a systematicky využívajú variabilné možnosti neformálneho vzdelávania, predovšetkým vo svojom okolí, a to tak v škole, ako aj mimo nej (v spolupráci s inštitúciami, či pracovníkmi inštitúcií a samostatnými aktérmi neformálneho vzdelávania).

Konkrétnou realizáciou prepájania formálneho a neformálneho vzdelávania sú pravidelné ŠuFEx dni a Školy v prírode.

ŠuFEx

Je deň vyhlásený riaditeľkou školy 4krát za školský rok s cieľom v daný deň všetkým (žiakom aj učiteľom) poskytnúť samostatnosť a autonómiu v 4 oblastiach:

- ✓ v úlohe (čo chcem),
- ✓ v čase (kedy chcem),
- ✓ v metóde (ako chcem),
- ✓ v tíme (s kým chcem).

Celý deň prebieha v zmysle Školského poriadku a triednych pravidiel. Bezpečnosť detí je na prvom mieste. Dôležitý je nasledujúci deň, prípadne čas po skončení ŠuFEx, pretože každý musí s niekým zdieľať nasledovné: *čo robil, kedy, ako, s kým, čím žiak prezentuje, čo mu ŠuFEx dal, priniesol*. Takýmto spôsobom prebieha spätná väzba, reflexia na každý ŠuFEx. Ak v Google alebo Apple vymysleli počas týchto dní tie najlepšie veci, veríme, že aj deti by sa zmysluplné veci mohli naučiť počas týchto dní a hlavne sami od seba navzájom.

Škola podporuje rozvoj odolnosti žiakov prostredníctvom krátkych praktických výziev, ktoré sú súčasťou dní ŠuFEx. Každý ŠuFEx obsahuje jednu „výzvu odolnosti“ zameranú napríklad na zvládnutie zmeny, vyhľadanie primeranej pomoci, dokončenie náročnej úlohy, reguláciu emócií alebo konanie v súlade s vlastnými hodnotami.

Na konci dňa žiak stručne zaznamená, v akej situácii výzvu použil, čo konkrétne urobil a podľa čoho vie posúdiť jej účinok. Nasledujúci deň prebehne krátka reflexia v komunite, zameraná na pomenovanie použitej stratégie, jej výsledku a ďalšieho kroku.

Vybraný dôkaz o pokroku si žiak ukladá do svojho ŠuFEx portfólia v papierovej alebo digitálnej podobe. ŠuFEx portfólio slúži na formatívne sledovanie rozvoja odolnosti, podporuje sebahodnotenie žiaka a je jedným z podkladov pre konzultácie žiak – učiteľ – rodič.

Škola v prírode

Škola v prírode tvorí neoddeliteľnú súčasť vzdelávania v každom ročníku. Je organizovaná v týždňových pobytoch v mesiaci máj, pričom je tematicky zameraná (cyklistická, turistická, poznávacia, kone, lyžiarska a iné.) Ciele, program a organizačné zabezpečenie triedny tím vopred predstavuje rodičom elektronicky, a tiež na rodičovskom stretnutí.

Prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania realizujeme aj prostredníctvom nasledovných projektov a programov:

Cirkulárne školy: inovatívny ekologický výukový program, ktorý učí deti, učiteľov aj rodičov myslieť a konať v duchu **cirkulárnej ekonomiky** (obehového hospodárstva). Na rozdiel od tradičného líniového modelu (*vyrob – použi – vyhod*), cirkulárne školy učia, ako predchádzať odpadu, veci opravovať, opätovne využívať alebo recyklovať. Tento koncept sa opiera o tri hlavné piliere:

1. **Praktická edukácia:** Deti sa učia neprístupovať k veciam ako k jednorazovému odpadu, ale vidieť v nich hodnotu a materiál na ďalšie použitie.
2. **Zmena chodu školy:** Škola postupne upravuje svoje fungovanie (napr. redukcia plastov, kompostovanie bioodpadu zo školskej jedálne, výmena kníh a hračiek/SWAP).
3. **Komunitné zapojenie:** Spájanie žiakov, učiteľov a rodičov pri praktických projektoch (napr. tvorba školských záhrad, oprava starého nábytku).

Leove dobrodružstvá: Program zameraný na prevenciu šikany a rozvoj mäkkých zručností, ako sú empatia a riešenie konfliktov, pre žiakov prvého ročníka.

Niečo visí vo vzduchu: Program Slovenskej agentúry životného prostredia zameraný na environmentálne vzdelávanie, ktorý integruje témy čistoty ovzdušia do vyučovania, pričom výzvy sú zamerané na zapojenie učiteľov, žiakov a rodičov.

ExpEdícia: Projekt pre žiakov štvrtého až deviateho ročníka, ktorý podporuje prírodovedné vzdelávanie a rozvíja vedecké zručnosti prostredníctvom praktických aktivít.

DofE (Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu): Program, ktorý podporuje rozvoj samostatnosti, sebavedomia a sociálneho cítenia mladých ľudí prostredníctvom stanovenia a dosahovania osobných cieľov. Žiaci sa učia stanovovať S.M.A.R.T. ciele, a tiež monitorovať a vyhodnocovať vlastný pokrok v zmysle stanovených cieľov.

Zippyho kamaráti: Program pre deti v druhom ročníku, ktorý prostredníctvom príbehov a aktivít pomáha deťom zvládať problémy a rozvíjať sociálne zručnosti.

Emocionálny Kompas: Program pre žiakov prvého až deviateho ročníka, ktorý sa sústreďuje na zvládanie emócií, budovanie zdravých vzťahov a zlepšenie sústredenia.

ROPATEM: Program zameraný na rozvoj pracovného tempa u žiakov prvého až deviateho ročníka, ktorý podporuje zlepšenie školských výkonov prostredníctvom individuálneho nácviku.

Second Step (Srdce na dlani): Program prevencie násilia a agresivity u žiakov druhého a tretieho ročníka, ktorý rozvíja sociálne kompetencie a empatiu.

Projekt sebadôvery Dove: Program pre žiakov siedmeho a ôsmeho ročníka, ktorý podporuje sebadôveru a pozitívny prístup k telu prostredníctvom vzdelávania o zdravom životnom štýle a mediálnom vplyve.

FinQ: Program zameraný na rozvoj finančnej gramotnosti žiakov vo všetkých ročníkoch, podporujúci kritické a systémové myslenie v oblasti financií.

SLIPS: Service Learning in Primary Schools – prepája učenie so zmysluplnou dobrovoľníckou službou v komunite. Tento projekt je zameraný na mapovanie potrieb komunity, prípravu, realizáciu a vyhodnotenie projektu žiakmi 2. cyklu.

Akadémia veľkých diel: projekt zameraný na rozvoj **charakteru, kritického myslenia, čítania s porozumením** a schopnosti **sústrediť sa**, pričom ponúka hlboké zamyslenie nad kultúrnymi dielami formujúce naše civilizácie.

Canisterapia: podporuje celkový rozvoj osobnosti žiakov druhého ročníka prostredníctvom pravidelných stretnutí s canisterapeutickým psom počas dohodnutého obdobia, pričom sa zameriava na rozvoj sociálnych zručností, empatie, pozitívneho vzťahu k zvieratám, zvládanie emócií a posilňovanie tímovej spolupráce v triednom kolektíve.

Superar: medzinárodný hudobno-vzdelávací program zameraný na rozvoj spevu, vnímania hudby, získavanie hudobných vedomostí, ktorý zároveň podporuje sebadôveru a tímovú spoluprácu.

INPP školský program neuromotorickej zrelosti: špeciálny pohybový program pre školské prostredie, ktorý pomáha deťom rozvíjať motorické zručnosti a rovnováhu prostredníctvom krátkych cvičení počas celého školského roka, pre žiakov tretieho a štvrtého ročníka.

Školský program bilaterálnej integrácie: cielené pohybové cvičenia, ktoré stimulujú prepojenie medzi pravou a ľavou hemisférou mozgu, čím pomáhajú deťom zlepšiť koordináciu, rovnováhu, držanie tela, a súčasne podporujú koncentráciu a schopnosť učiť sa. Program má jasnú štruktúru a postupnosť cvičení, ktorá rešpektuje vývinové potreby detí a je určený na pravidelnú skupinovú prácu s deťmi priamo v triede. Pre žiakov piateho ročníka.

El'konin - tréning fonematického vnímania, pedagogicko-psychologická metóda, ktorá **pripravuje deti na plynulé čítanie a písanie. Podporuje tvrdenie, že reč je najprv o zvuku, až potom o znakoch. V Krajine hlások sa deti učia spoznávať zvukovú štruktúru reči**, poznávajú, že slovo sa skladá zo samostatných zvukov (hlások).

Jeden deň v práci: zážitkové aktivity v oblasti kariérneho poradenstva pre žiakov 6. ročníka zameranú na rozhovory o budúcnosti v rodinnom prostredí. Aktivity sú realizované v spolupráci s Kariérnym centrom BBSK, ktorá nám na túto tému poskytla metodiku.

Priestorové, materiálne a iné podmienky

Cieľom školy je pracovať na tvorbe kreatívneho a zmysluplného prostredia pre výchovu a vzdelávanie. Škola je miestom, kde sa deti nielen učia, ale aj miestom, kde žijú. Interiér aj exteriér školy je priestorom pre zmysluplné učenie, zámerný pohyb, ale aj oddych a relaxáciu. Každá trieda v škole je charakterom učebňa s rôznym vzdelávacím zameraním. Triedy sú špecificky zamerané podľa vekových skupín, ale aj podľa vzdelávacích oblastí. Priestory školy sú tvorené participatívne spolu s deťmi a rodičmi.

2. Vízia a hodnoty školy

Vízia školy

Baví nás prijímať výzvy, prekonávať prekážky, reagovať na potreby detí a búrať mýty vo vzdelávaní. Zmysluplným obsahom, aktívnymi stratégiami učenia a pozitívnou sociálnou klímou rozvíjame u detí:

- ✓ sebapoznanie a poznanie,
- ✓ odolnosť a vôľu,
- ✓ kritické myslenie a kreativitu,
- ✓ rešpekt a participáciu

tak, že dokážu chrániť a rozvíjať demokratickú spoločnosť a zdravú planétu.

Hodnotový rámec Školy u Filipa:

- ✓ **Zdieľané poznanie:** Každý žiak má právo na kvalitné vzdelanie, ktoré je prispôsobené jeho schopnostiam a záujmom. Získava prístup k vedomostiam minulých generácií, čím podporuje osobný aj spoločenský rozvoj.
- ✓ **Rešpektovanie potrieb planéty:** Učíme žiakov zodpovednosti za ochranu prírody a udržateľné rozhodnutia, ktoré podporujú ekologickú rovnováhu a zdravé životné prostredie.
- ✓ **Spravodlivosť a mier:** Žiaci sa učia spolupráci, solidarite a empatii, čím prekonávajú diskrimináciu a násilie, a rozvíjajú svoje etické a morálne hodnoty.

- ✓ **Digitálna gramotnosť a kritické myslenie:** Žiaci spoznávajú nové technológie, učia sa posudzovať ich dopady, rozpoznávať dezinformácie a chápať význam recyklácie a udržateľných zdrojov.
- ✓ **Individuálny prístup:** Každé dieťa je jedinečné, a preto škola podporuje jeho individuálny rozvoj a túžbu poznávať svet prostredníctvom aktívneho učenia.
- ✓ **Pozitívne sebavnímanie:** Podporujeme sebavedomie žiakov veriac, že pozitívne vnímanie seba a sveta vedie k vyššiemu výkonu.
- ✓ **Spoluzodpovednosť rodiny:** Rodiny zohrávajú kľúčovú úlohu vo vzdelávaní detí, a preto škola úzko spolupracuje s rodičmi pri vytváraní podmienok pre úspešné vzdelávanie.
- ✓ **Úloha učiteľa:** Učiteľ pripravuje podmienky pre učenie žiakov, vedie ich k dosiahnutiu stanovených cieľov a podporuje ich samostatnosť a tvorivosť.
- ✓ **Orientácia na všeludské hodnoty:** Výchova žiakov smeruje k vnútornej slobode, hľadaniu vlastnej identity, prijatiu zodpovednosti, schopnosti rozhodovať sa a hľadať správne riešenia, pričom podporuje sociálnu orientáciu, toleranciu, trpezlivosť a spolupatričnosť.
- ✓ **Samostatné a tvorivé myslenie:** Škola kladie dôraz na rozvoj samostatného, kritického a tvorivého myslenia žiakov, pričom ich podporuje v utváraní a presadzovaní vlastných názorov, čím zabezpečuje, že žiak má možnosť byť aktívnym tvorcom svojho vzdelávania.

3. Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavným cieľom Školy u Filipa je utvárať, a zároveň postupne u žiakov rozvíjať kľúčové kompetencie a základné gramotnosti a poskytnúť im spoľahlivý základ všeobecného vzdelania.

Znamená to smerovať žiakov k týmto čiastkovým cieľom:

- ✓ osvojiť si potrebné stratégie učenia sa a na ich základe byť motivovaní k celoživotnému učeniu sa;
- ✓ učiť sa tvorivo myslieť a riešiť primerané teoretické i praktické problémy;
- ✓ účinne komunikovať a spolupracovať, vrátane zdravého a bezpečného využívania digitálnych technológií;
- ✓ chrániť svoje fyzické a duševné zdravie aj zdravie iných; oceňovať, zodpovedne využívať a chrániť kultúrne hodnoty, životné a prírodné prostredie;
- ✓ byť ohľaduplní a tolerantní k iným ľuďom, k odlišným kultúrnym a duchovným hodnotám;
- ✓ spoznávať svoje schopnosti a reálne možnosti a uplatňovať ich spolu s osvojenými znalosťami a zručnosťami pri rozhodovaní o svojej životnej dráhe a profesijnom uplatnení.

4. Profil absolventa Školy u Filipa

Profil absolventa Školy u Filipa je školským vyjadrením cieľov základného vzdelávania. Nadväzuje na štátny vzdelávací program, ale rozpracúva ho vlastným jazykom školy – cez schopnosť žiaka vnímať, rozumieť a konať v reálnom svete, vo vzťahoch, v učení aj voči sebe samému. V tejto logike škola rozvíja aj schopnosť žiaka orientovať sa v digitálnom a informačnom prostredí, rozumieť sebe a svojim možnostiam, spolupracovať s druhými a konať zodpovedne voči spoločnosti a životnému prostrediu.

Žiak, ktorý úspešne ukončil základné vzdelávanie v Škole u Filipa na maximálnej úrovni svojich možností:

1. **získa základy kľúčových kompetencií**, ktoré mu umožňujú:

- ✓ riadiť vlastné procesy učenia sa;
- ✓ komunikovať prostredníctvom vhodných výrazových prostriedkov, aktívne počúvať a s porozumením reagovať na prejavy iných, využiť cudzojazyčné zručnosti na riešenie každodenných situácií;
- ✓ utvárať a udržiavať okruh vzťahov, pristupovať s rešpektom k iným ľuďom, rozvíjať vlastnú fyzickú a psychickú odolnosť, aktívne sa rozhodovať v prospech zdravia a bezpečia;
- ✓ rozvíjať mentálnu odolnosť – rozumieme ňou schopnosť regulovať emócie, flexibilne prispôbovať myslenie, opierať sa o pevnú identitu a primeranú sebadôveru a nachádzať zmysel v konaní a vzťahoch (online/offline).
- ✓ rešpektovať živé bytosti a prírodu, prispievať k udržateľnosti, preberať zodpovednosť za ľudí a veci okolo seba, rešpektovať ich záujmy a práva;
- ✓ využívať príležitosti na realizáciu aktivít prispievajúcich k vlastnému rozvoju, prispievať k spolupráci;
- ✓ zohľadňovať problémy s ohľadom na navrhované riešenia, kriticky hodnotiť informácie z rôznych zdrojov, rozhodovať sa na základe overených informácií, skúmať a navrhovať spôsob riešenia problému;
- ✓ vyjadrovať myšlienky, emócie, zážitky a hodnoty prostredníctvom umenia a kultúry a kreatívne ich spracovávať;
- ✓ využívať bezpečne a zdravo digitálne technológie pre zjednodušenie pracovných postupov, účelne zdieľať dáta a informácie v digitálnom prostredí.

2. **osvojí si základné gramotnosti**, ktoré mu umožňujú:

- ✓ efektívne pracovať s rôznymi typmi textov, analyzovať a interpretovať ich význam;
- ✓ vyhľadávať a kriticky posudzovať informácie podľa osobných a vzdelávacích potrieb;
- ✓ tvoriť a upravovať texty s ohľadom na cieľ a publikum;

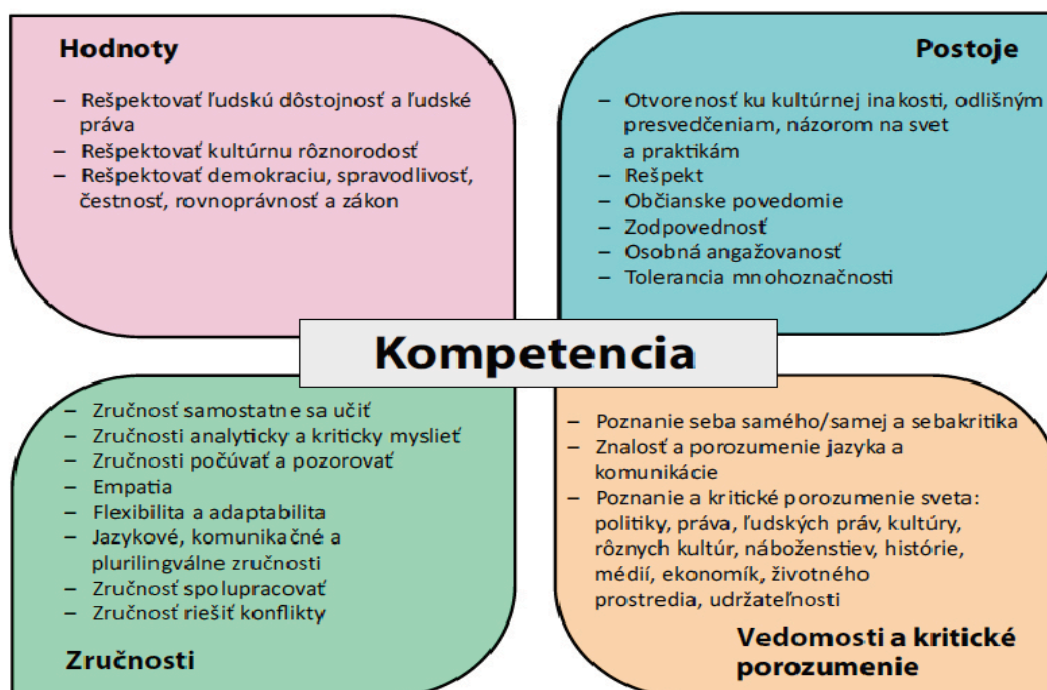
- ✓ aplikovať matematické a prírodovedné poznatky pri riešení problémov s matematickým a prírodovedným kontextom;
- ✓ hodnotiť a overovať správnosť riešení v rôznych kontextoch;
- ✓ kriticky analyzovať mediálne obsahy a chápať ich spoločenské dopady.

3. **osvojí si spoločný obsahový základ** vymedzený v jednotlivých vzdelávacích oblastiach zaradených do základného vzdelávania, ktorý mu umožňuje pokračovať v ďalšej etape vzdelávania na vyššom stupni školy aj v neformálnom a záujmovom vzdelávaní.

Škola u Filipa naplňa kompetenčné poňatie vzdelávania, ktoré stavia na všetkých zložkách kompetencií, to je na znalostiach, zručnostiach, postojoch i hodnotách.

Nadobúdanie a rozvíjanie **kľúčových kompetencií je celoživotný proces** od útleho detstva až do dospelosti prostredníctvom formálneho, neformálneho a informálneho učenia sa vo všetkých kontextoch vrátane rodiny, školy, práce, susedstva a ďalších komunít. Tvoria súbor vedomostí, nadobudnutých zručností, postojov a hodnôt, ktoré sú dôležité pre osobný rozvoj jednotlivca, jeho aktívne zapojenie do spoločnosti, budúce uplatnenie v pracovnom i mimopracovnom živote i pre ďalšie vzdelávanie. Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré všetci jednotlivci potrebujú na osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, sociálne začlenenie a zamestnanie.

Model kompetencií pre demokratickú kultúru



Obrázok č. 2: Model kompetencie Zdroj: <https://rm.coe.int/reference-framework-vol2-slovak-final/168098f7df>

Životné zručnosti absolventa našej školy rozvíjané počas celého výchovno-vzdelávacieho procesu, pričom v každom ročníku sa fokusujeme na rozvíjanie troch životných zručností. Rozdeľujeme ich do 4 oblastí:

- ✓ osobná (intrapersonálna) oblasť,
- ✓ sociálna (interpersonálna) oblasť,
- ✓ kognitívna (učebná) oblasť,
- ✓ činnostná (pracovná) oblasť.

Zručnosť	Profil absolventa	Cielený rozvoj v ročníku
OSOBNÁ (INTRAPERSONÁLNA) OBLASŤ		
Sebapoznanie a sebaúcta	Rozumie vlastným pocitom, myšlienkam a konaniu, uvedomuje si svoje silné a slabšie stránky. Prijíma seba samého takého, aký je. <i>„Viem, kto som. Viem, ako sa cítim a dokážem si s tým poradiť.“</i>	2. ročník (Sebapoznanie) 7. ročník (Sebaúcta)
Úsilie a odvaha	Má odvahu prekonávať obavy a prekážky, vyjadriť svoj názor, podstúpiť primerané riziko v učení a vytrvalo ísť za svojimi cieľmi. <i>„Mám odvahu prekonávať prekážky, vyjadriť svoj názor a vytrvalo pracovať.“</i>	6. ročník
Úprimnosť a česťnosť	Koná v súlade s pravdou, svojím presvedčením a morálnymi princípmi. Stojí za svojím slovom a dokáže odolať neférovým tlakom. <i>„Konám čestne, pravdivo a stojím si za svojím slovom.“</i>	9. ročník
Odolnosť	Dokáže sa vyrovnávať so záťažou, stresom a prekážkami. Chápe chybu ako príležitosť učiť sa a po neúspechu pokračuje ďalej.	Prierezový rozvoj

„Prekážky nevnímam ako hrozbu, ale ako príležitosť naučiť sa newline nové.“

Sebakontrola a sebarozvoj	Dokáže plánovať a riadiť svoje učenie, emócie a správanie. Sleduje svoj vlastný posun a stanovuje si osobné ciele. <i>„Mám pod kontrolou svoje reakcie, plánujem svoje učenie a idem za svojimi cieľmi.“</i>	5. ročník
Zmysel pre humor	Dokáže sa radowať zo života, vidieť komiku v situáciách a odľahčiť napätie humorom, ktorý nezraňuje a neponižuje iných. <i>„Teším sa zo života a situácie zvládam s humorom, ktorý nikoho nezraňuje.“</i>	5. ročník

SOCIÁLNA (INTERPERSONÁLNA) OBLASŤ

Aktívne počúvanie a komunikácia	Dokáže jasne, slušne a konštruktívne vyjadriť svoje názory a argumenty. Aktívne počúva iných a rešpektuje odlišné stanoviská. <i>„Zrozumiteľne a slušne vyjadrujem svoj názor a úprimne počúvam iných.“</i>	1. ročník (Aktívne počúvanie) 3. ročník (Komunikácia)
Spolupráca	Vie pracovať v tíme na dosiahnutí spoločného cieľa. Rešpektuje rozmanitosť rolí a dokáže konštruktívne prispieť svojím dielom. <i>„Prispievam k práci tímu, rešpektujem roly a spoločne dosahujeme cieľ.“</i>	3. ročník
Zodpovednosť	Prijíma zodpovednosť za svoje vlastné rozhodnutia, činy, ich dôsledky a za svoj osobný pokrok v učení a rozvoji. <i>„Nesiem dôsledky za svoje činy a som zodpovedný za svoje učenie.“</i>	1. ročník

Empatia, starostlivosť a priateľstvo	Dokáže sa vcítiť do potrieb a prežívania druhých ľudí, prejavuje ochotu pomôcť a chráni slabších či zraniteľných. Buduje, rozvíja a udržiava úprimné vzťahy založené na vzájomnej dôvere, súcite a otvorenosti. <i>„Vnímam pocity druhých, pomáhám im a budujem úprimné a pevné priateľstvá.“</i>	2. ročník (Empatia) 4. ročník (Starostlivosť) 7. ročník (Priateľstvo)
Participácia a účasť	Aktívne sa podieľa na chode triedy, školy a komunity. Zapája sa do tvorby spoločných hodnôt a dobrovoľníckych aktivít. <i>„Aktívne prispievam k spoločnému dobru triedy a školy.“</i>	9. ročník
Asertivita	Dokáže presadiť svoje oprávnené práva a názory s úctou a rešpektom k potrebám a hraniciam iných ľudí. <i>„Jasne vyjadrujem svoje potreby a hranice s úctou k druhým.“</i>	6. ročník
Úcta a rešpekt	Prejavuje úctu a rešpekt voči sebe samému i druhým ľuďom. Rešpektovanie odlišných názorov, potrieb a osobného priestoru každého spolužiaka bez rozdielov. <i>„Vážim si seba aj ostatných, rešpektujem iné názory a správam sa s úctou.“</i>	1. ročník
KOGNITÍVNA (UČEBNÁ) OBLASŤ		
Kritické myslenie	Dokáže analyzovať informácie, overovať ich zdroje, hľadať logické argumenty a nepodliehať manipulácii či dezinformáciám. <i>„Overujem si informácie, hľadám dôkazy a myslím samostatne.“</i>	8. ročník
Tvorivosť	Uplatňuje predstavivosť, dokáže nachádzať nové, originálne a inovatívne spôsoby riešenia úloh a spájať zdanlivo nesúvisiace javy. <i>„Uplatňujem predstavivosť, hľadám nové prístupy a nebojím sa tvoriť.“</i>	7. ročník

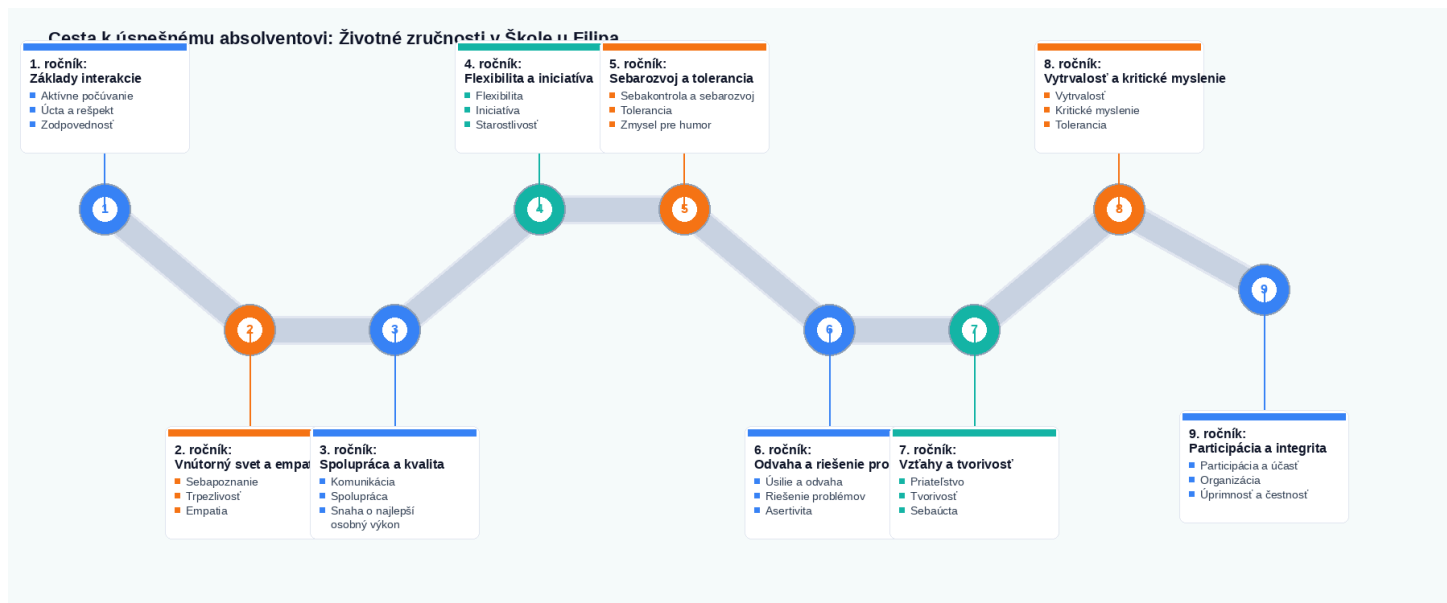
Riešenie problémov	Dokáže identifikovať a analyzovať problém, naplánovať si kroky a nájsť optimálne spôsoby na jeho vyriešenie. <i>„Prekážky chápem ako výzvu a systematicky hľadám ich riešenia.“</i>	6. ročník
Flexibilita	Dokáže pružne zmeniť smer, prispôbiť sa novým podmienkam, opustiť nefungujúce postupy a učiť sa zo svojich chýb. <i>„Pružne reagujem na zmeny a chyby využívam ako ponorenie sa do hlbšieho učenia.“</i>	4. ročník
Organizácia	Vie si systematicky usporiadať svoje prostredie, pomôcky, naplánovať si kroky a efektívne rozvrhnúť čas na prácu a odpočinok. <i>„Usporiadavam si svoje prostredie, plánujem si kroky a riadim svoj čas.“</i>	9. ročník
ČINNOSTNÁ (PRACOVNÁ) OBLASŤ		
Iniciatíva	Dokáže prevziať iniciatívu, prísť s novým nápadom a premeniť ho na konkrétny čin bez vonkajšieho pripomínania. <i>„Nezostávam v pasivite, vymýšľam riešenia a robím prvý krok.“</i>	4. ročník
Snaha o najlepší osobný výkon	Pracuje s plným nasadením podľa vopred známych kritérií. Sleduje svoj posun a snaží sa o čo najlepší osobný výkon. <i>„Snažím sa odvieť precíznu prácu, porovnávam sa so svojím včerajším ja.“</i>	3. ročník
Trpezlivosť a vytrvalosť	Dokáže vytrvalo pokračovať v činnosti aj napriek počiatočným prekážkam, dokončovať úlohy a nevzdávať sa pri neúspechu. <i>„Pracujem vytrvalo a trpezlivo, kým nedokončím svoju úlohu.“</i>	2. ročník (Trpezlivosť) 8. ročník (Vytrvalosť)

Ročník	Zručnosť 1	Zručnosť 2	Zručnosť 3
1. ročník	Aktívne počúvanie	Úcta a rešpekt	Zodpovednosť
2. ročník	Sebapoznanie	Trpezlivosť	Empatia
3. ročník	Komunikácia	Spolupráca	Snaha o najlepší osobný výkon
4. ročník	Flexibilita	Iniciatíva	Starostlivosť
5. ročník	Sebakontrola a sebarozvoj	Tolerancia	Zmysel pre humor
6. ročník	Úsilie a odvaha	Riešenie problémov	Asertivita
7. ročník	Priateľstvo	Tvorivosť	Sebaúcta
8. ročník	Vytrvalosť	Kritické myslenie	Tolerancia
9. ročník	Participácia a účasť	Organizácia	Úprimnosť a česťnosť

Rozvoj životných zručností v zmysle vývinovej psychológie je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na našej škole. Pomáha k tvorbe bezpečného prostredia, prosociálneho správania sa k sebe navzájom, k vyhodnocovaniu situácií a hľadaniu vhodných riešení, k poznaniu vlastných silných stránok a rozvojových možností.

V každom ročníku sa fokusujeme na 3 vybrané zručnosti, pričom na komunitách sa venujeme ich zavádzaniu do života triedy, hľadáme spoločné prejavy, ktoré sú následne vizualizované v triede. Upevňovanie vybraných životných zručností prebieha formou integrácie do procesov učenia v jednotlivých predmetoch.

Hodnotenie zvládnutia jednotlivých zručností prebieha väčšinou na piatkovej hodnotiacej komunite prostredníctvom rovesníckeho hodnotenia, prípadne sebahodnotenia.



Obrázok č. 3: Životné zručnosti podľa ročníkov

Chceme, aby si žiak počas vzdelávania na našej škole postupne rozvíjal **doménové aj prierezové gramotnosti** v zmysle požiadaviek spoločnosti tak, aby sa stal kompetentným využívať ich v bežných situáciách každodenného života. Zároveň mu chceme poskytnúť také podnety na skúmanie prírodného a kultúrneho bohatstva, ktoré by tvorili základy pre celoživotné vzdelávanie a viedli by ho k tvorivému a aktívnemu hľadaniu riešení.

Žiaci sa v škole nemôžu naučiť všetko, čo budú v dospelosti potrebovať. V Škole u Filipa získajú motiváciu a dobrý základ pre svoje ďalšie vzdelávanie prostredníctvom rozvíjania doménových a prierezových gramotností.

Pojem **gramotnosť** má v tomto prípade širší zmysel: neznamena schopnosť čítať a písať, ale schopnosť využívať v bežnom živote všetky nástroje, ktoré sú k dispozícii (ako sú napríklad materinský i cudzie jazyky, IKT alebo postupy na riešenie problémov). Pod pojmom gramotnosť sa teda rozumie **schopnosť žiaka aplikovať vedomosti a zručnosti získané v priebehu povinnej školskej dochádzky, prezentovať svoje názory a postoje, riešiť a interpretovať problémy** v rozličných kontextoch.

Čitateľskú a vizuálnu gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť nielen čítať, ale aj rozumieť tomu, čo čítam,
- ✓ schopnosť nielen rozumieť, čo som si prečítal, ale si aj vytvoriť vlastný názor,
- ✓ schopnosť nielen mať názor, ale aj vedieť argumentovať v jeho prospech,
- ✓ schopnosť nielen argumentovať, ale aj argumenty počúvať.

Matematickú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť rozpoznať matematickú podstatu problémov a rieši ich pomocou matematických operácií,
- ✓ schopnosť rozpoznať a pochopiť úlohu matematiky vo svete, robiť zdôvodnené hodnotenia, používať matematiku spôsobmi, ktoré zodpovedajú potrebám života konštruktívneho, zaujatého a rozmyšľajúceho občana.

Prírodovednú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť nielen robiť pokus podľa návodu, ale aj sám vymyslieť, ako by mal pokus vyzeráť,
- ✓ schopnosť pokus nielen vymyslieť, ale ho aj urobiť,
- ✓ schopnosť pokus nielen urobiť, ale sa aj nad jeho výsledkom zamyslieť a urobiť z neho správne závery,
- ✓ schopnosť vedieť vysvetliť javy okolo seba.

Jazykovú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť žiaka dorozumieť sa v cudzom jazyku všetkými formami komunikácie na stredne pokročilej úrovni,
- ✓ schopnosť vhodnej produktívnej (nielen reproduktívnej) formy komunikácie,
- ✓ schopnosť uplatniť vedomosti z cudzieho jazyka v komunikačných situáciách.

Informatickú, digitálnu a mediálnu gramotnosť chápeme ako:

- ✓ súbor schopností rozpoznať, kedy je informácia potrebná,
- ✓ schopnosť vyhľadať, vyhodnocovať a efektívne používať potrebné informácie,
- ✓ schopnosť určiť, ktoré informácie sú známe a ktoré sú ešte potrebné pre riešenie problému,
- ✓ schopnosť dávať prednosť relevantným a dôveryhodným zdrojom informácií,
- ✓ schopnosť vyhodnocovať informácie z hľadiska dôveryhodnosti, sociálneho, ekonomického, politického, legálneho a etického hľadiska,
- ✓ schopnosť používať technológie a rôzne médiá nielen na vyhodnocovanie, ale aj na hľadanie, spracovanie a prezentovanie informácií,
- ✓ schopnosť vedieť odhaliť manipulatívne techniky a efektívne riešiť informačné preťaženie,
- ✓ schopnosť vedieť pracovať s AI.

Ekonomickú a finančnú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť identifikovať (rozpoznať) ekonomické problémy, možnosti a výhody,

- ✓ schopnosť vedieť odhadnúť cenu, úžitok a obmedzenie zdrojov,
- ✓ schopnosť robiť správne (informované) rozhodnutia ako zákazník, výrobca, sporiteľ, investor a občan,
- ✓ schopnosť orientovať sa v trhovej ekonomike a využívať jej príležitosti,
- ✓ schopnosť poznať a využívať rôzne zdroje príjmov, a to nielen zo zamestnania, ale aj z podnikania a investovania,
- ✓ schopnosť vedieť so svojimi osobnými i rodinnými peniazmi a majetkom dlhodobo dobre hospodáriť a chápať dôsledky svojich ekonomických rozhodnutí.

Spoločensko-vednú a občiansku gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť chápať spoločenské procesy a uplatňovať občianske práva a povinnosti na lokálnej aj globálnej úrovni,
- ✓ schopnosť aktívne sa zapájať do riešenia problémov v spoločnosti,
- ✓ schopnosť prejať pozitívny vzťah k hodnotám demokratickej spoločnosti a potrebám zdravého životného prostredia,
- ✓ schopnosť chápať historické, geografické, kultúrne, náboženské, politické a hospodárske identity krajín v rôznych častiach Zeme.

Technickú a profesijnú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť chápať ako fungujú technológie a ako ovplyvňujú chod spoločnosti,
- ✓ schopnosť používať technické zariadenia pri riešení problémov technologického charakteru,
- ✓ schopnosť kariérového plánovania v zmysle celoživotného vzdelávania.

Zdravotnú a pohybovú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť získať návyky zdravého životného štýlu a redukovať negatívny vplyv zdraviu škodlivých látok,
- ✓ schopnosť vedieť primerane veku privolať a poskytnúť prvú pomoc.

Umeleckú gramotnosť:

- ✓ schopnosť prenášať umelecké spôsobilosti do kontextov iných vzdelávacích oblastí,
- ✓ schopnosť porozumieť hodnote umenia vo vzťahu k sebe aj spoločnosti.

Environmentálnu gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť spoznávať vzťahy medzi jednotlivými zložkami životného prostredia,

- ✓ schopnosť vedieť sa primerane veku angažovať v ochrane životného prostredia a byť zodpovedný za vlastné konanie vo vzťahu k životnému prostrediu.

Emocionálnu gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť primerane veku vnímať a zvládať vlastné emócie, ale aj emocionálne prežívanie iných,
- ✓ schopnosť otvorene, rešpektujúco, a zároveň efektívne komunikovať pri riešení nedorozumení a konfliktov,
- ✓ plánovať svoju budúcnosť v rámci vlastného sebapoznania a v súlade s vyhodnotením svojich silných stránok, ale aj rozvojových možností.

5. Výchovné a vzdelávacie stratégie podporujúce napĺňanie cieľov

Spoločné formy a metódy, ktoré vedú k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov/životných zručností sú uplatňované všetkými učiteľmi pri vyučovaní aj mimo neho.

Motto: "Kľúčové kompetencie nemôže žiakom pomáhať vytvárať a rozvíjať ten, kto si ich doposiaľ nevytvoril sám a kto ich sám v sebe ďalej nerozvíja."

Učiteľ:

- ✓ na praktických príkladoch blízkych žiakovi vysvetľuje zmysel a cieľ učenia,
- ✓ posilňuje jeho pozitívny vzťah k učeniu,
- ✓ podporuje samostatnosť a tvorivosť,
- ✓ integruje učenie do zmysluplných celkov,
- ✓ pestuje návyky sebakontroly, vlastného hodnotenia a kritického prístupu k výsledkom práce (vo vyučovaní je vymedzený priestor pre sebahodnotenie žiaka),
- ✓ učivo preberá rôznymi spôsobmi a metódami tak, aby si mohol žiak postupne uvedomovať aký štýl mu najviac vyhovuje,
- ✓ individuálne pristupuje ku všetkým žiakom, výsledky posudzuje vždy z pohľadu „pridanej hodnoty“,
- ✓ vyučuje aj podľa vlastných výukových textov, ktoré žiaci dotvárajú,
- ✓ podporuje rôzne prijateľné spôsoby dosahovania cieľov,
- ✓ učí žiakov plánovať, organizovať a vyhodnocovať ich činnosti, vedie žiakov k spolupráci,
- ✓ pri vyučovaní zreteľne rozlišuje základné (nevyhnutné, kľúčové, kmeňové) učivo a učivo rozširujúce (doplňujúce),

- ✓ učí žiakov vyhľadávať, spracovávať a používať potrebné informácie v literatúre a na internete,
- ✓ vo všetkých vyučovacích predmetoch podporuje používanie cudzieho jazyka a výpočtovej techniky,
- ✓ umožňuje žiakovi pozorovať a experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery,
- ✓ motivuje k učeniu – snaží sa cielene vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia,
- ✓ pri hodnotení používa v prevažnej miere prvky pozitívnej motivácie,
- ✓ učí prácu s chybou, učí trpezlivosti, povzbudzuje.

Ide príkladom - neustále si ďalším vzdelávaním rozširuje svoj „pedagogický obzor“. Umožňuje tak žiakom osvojiť si stratégiu učenia a motivujeme ich k celoživotnému vzdelávaniu (**kompetencia k učeniu**):

Žiak:

- ✓ nachádza súvislosti medzi učivom a aplikuje ho v praktickom živote, využíva moderné informačné technológie,
- ✓ nové poznatky vyvodzuje na základe osobnej skúsenosti a riadenej činnosti (zážitkové učenie),
- ✓ vyhľadáva informácie z rôznych informačných zdrojov, posudzuje ich a využíva ich k ďalšiemu učeniu,
- ✓ uvedomuje si potrebu spolupracovať a nadväzovať na prácu druhých,
- ✓ nachádza spôsoby vedúce k odstráneniu nedostatkov.

Učiteľ:

- ✓ využíva vhodné metódy k rozvoju kreativity žiakov (projektové vyučovanie, kooperatívne učenie, brainstorming...),
- ✓ predkladá žiakom problémy viazané na učebnú látku i každodenný život,
- ✓ učí žiakov nebáť sa problémov („problém nie je hrozba, ale výzva“),
- ✓ vytváraním praktických problémových úloh a situácií učí žiakov prakticky problémy riešiť,
- ✓ vedie žiakov k otvorenému upozorňovaniu na problémy,
- ✓ podporuje rôzne prijateľné spôsoby riešenia problému,
- ✓ podporuje samostatnosť, tvorivosť a logické myslenie,
- ✓ podporuje tímovú spoluprácu pri riešení problémov,
- ✓ podporuje využívanie modernej techniky pri riešení problémov,
- ✓ učí, ako niektorým problémom predchádzať.

Ide príkladom - učí sa sám lepšie, s rozumom a s nadhľadom riešiť rôzne problémové situácie v škole. Podnecujeme tak žiakov k tvorivému mysleniu, logickému uvažovaniu a k riešeniu problémov (**kompetencia k riešeniu problémov**):

Žiak:

- ✓ používa základné myšlienkové operácie (porovnávanie, triedenie, zovšeobecnenie, abstrakcia, syntéza, analýza),
- ✓ stanovuje vhodný spôsob riešenia problémov, vyhodnocuje jeho správnosť,
- ✓ nenechá sa odradiť počiatočným neúspechom, osvedčené postupy aplikuje pri riešení podobných problémových situácií.

Učiteľ:

- ✓ kladie dôraz na stručné, logické a výstižné vyjadrovanie v písomnom i ústnom prejave,
- ✓ zoznamuje žiakov so základnými prostriedkami verbálnej aj neverbálnej komunikácie, diskutuje so žiakmi,
- ✓ zameriava sa na rozvíjanie komunikačných zručností žiakov v materinskom jazyku, v cudzom jazyku, v informačných a komunikačných technológiách a v sociálnych vzťahoch,
- ✓ podporuje rôzne formy komunikácie na „medzinárodnej úrovni“ v rámci Európy i sveta,
- ✓ kladie dôraz na „kultúrnu úroveň“ komunikácie,
- ✓ netoleruje agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania žiakov, zamestnancov školy i rodičov,
- ✓ vo všetkých vyučovacích predmetoch podporuje používanie cudzieho jazyka a výpočtovej techniky,
- ✓ podporuje dávanie pozitívnej a rozvojovej spätnej väzby,
- ✓ učí žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky,
- ✓ podporuje priateľskú komunikáciu medzi žiakmi z rôznych tried, ročníkov, vekových kategórií,
- ✓ pripravuje žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v ťažkých a ohrozujúcich situáciách,
- ✓ dôsledne a so zdravým rozumom vyžaduje dodržiavanie pravidiel stanovených v školskom poriadku v škole aj mimo školy a umožňuje žiakom podieľať sa na zostavovaní týchto pravidiel,
- ✓ učí žiakov aktívne počúvať druhých, ako nevyhnutný prvok účinnej medziľudskej komunikácie,
- ✓ učí žiakov „asertívnemu správaniu“ a „neverbálnej komunikácii“.

Ide príkladom – „profesionálnym“ prístupom ku komunikácii so žiakmi, rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou. Sám otvorene komunikuje na „kultúrnej úrovni“, svoje názory opiera o logické argumenty. Netoleruje ohováranie, nezdvorilosť a „zákulisné“ jednanie. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentuje na verejnosti. **Vedíme tak žiakov k všestrannej, účinnej a otvorenej komunikácii (komunikačná kompetencia):**

Žiak:

- ✓ prezentuje svoje názory a svoju prácu na verejnosti,
- ✓ vyjadruje sa kultivovane,
- ✓ hovorí k veci,
- ✓ obhajuje svoje stanovisko vhodnými argumentami.

Učiteľ:

- ✓ minimalizuje používanie frontálnej metódy výučby, podporuje skupinovú výučbu a kooperatívne vyučovanie,
- ✓ podporuje „začlenenie“ žiaka - volí formy práce, ktoré ponímajú rôznorodý kolektív triedy ako mozaiku, vzájomne sa dopĺňujúcich kvalít, umožňujúcich vzájomnú inšpiráciu a učenie s cieľom dosahovania osobného maxima každého člena triedneho kolektívu,
- ✓ učí žiakov pracovať v tímoch, učí ich vnímať vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce,
- ✓ rozvíja schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne role,
- ✓ učí žiakov kriticky hodnotiť prácu (význam) tímu, svoju prácu (význam) v tíme i prácu (význam) ostatných členov tímu,
- ✓ podporuje vzájomnú pomoc žiakov, vytvára situácie, keď sa žiaci vzájomne potrebujú,
- ✓ upevňuje v žiakoch vedomie, že pri spolupráci je možné lepšie naplňovať osobné aj spoločné ciele,
- ✓ podporuje integráciu žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov,
- ✓ netoleruje prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- ✓ učí žiakov k odmietavému postoju k všetkému, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi (medzi žiakmi a učiteľmi),
- ✓ dôsledne vyžaduje dodržiavanie spoločne dohodnutých pravidiel správania, na ktorých formulácii sa žiaci sami podieľali.

Ide príkladom – podporuje spoluprácu všetkých členov pedagogického zboru i spoluprácu pedagogických a nepedagogických pracovníkov školy. Rešpektuje prácu, rolu, povinnosti i zodpovednosť ostatných. Pomáha svojim spolupracovníkom, učí sa od nich, vymieňa si s nimi skúsenosti. **Rozvíjame tak u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy vlastné i druhých (sociálna a personálna kompetencia):**

Žiak:

- ✓ organizuje, radí sa, rozhoduje, kontroluje a prezentuje výsledky práce v skupine,
- ✓ nechá v skupine priestor na vyjadrenie aj iným spolužiakom, pričom nehodnotí ich nápady, ani vyjadrenia a odlišné názory,
- ✓ v rámci spolupráce dokáže robiť kompromisy, ktoré vedú k úspešnému zvládnutiu zadanej úlohy,
- ✓ neubližuje mladším spolužiakom,
- ✓ má radosť z úspechu spolužiakov, v prípade potreby vypočuje spolužiaka, poradí mu a pomôže,
- ✓ efektívne sa zapája do spätnej väzby na spoluprácu v skupine.

Učiteľ:

- ✓ presadzuje ideály slobody a dôstojnosti človeka, ľudské práva, solidaritu a toleranciu ako životné hodnoty,
- ✓ kladie dôraz na ohľaduplnosť, zdvorilosť, úctu, kultivované vystupovanie a slušné správanie k druhým ľuďom,
- ✓ podporuje vlastnú sebadôveru žiakov (poskytnutie priestoru na prezentáciu vedomostí žiakov),
- ✓ netoleruje sociálne patologické prejavy správania (drogy, šikanovanie, kriminalita mládeže),
- ✓ netoleruje prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- ✓ netoleruje agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania žiakov, zamestnancov školy a rodičov,
- ✓ netoleruje nepriateľské správanie a odmietnutie požadovanej pomoci,
- ✓ dôsledne dbá na dodržiavanie pravidiel správania v škole, stanovených vo vnútorných normách školy,
- ✓ vedie žiakov k sebaúcte a k úcte k druhým ľuďom,
- ✓ jedná s úctou a rešpektom so všetkými žiakmi bez rozdielu rasy, náboženstva, kultúry a rodinného zázemia,

- ✓ na konkrétnych modelových príkladoch demonštruje pozitívne a negatívne prejavy správania ľudí,
- ✓ podporuje rôznymi formálnymi aj neformálnymi spôsobmi spoluprácu s mestom, políciou, záchranármi a pod.,
- ✓ neustále monitoruje správanie žiakov, včas prijíma účinné opatrenia,
- ✓ využíva pomoc a skúsenosti odborníkov – psychológov, špeciálnych pedagógov...,
- ✓ priestupky rieši individuálne, princíp kolektívnej viny a kolektívneho potrestania nepripúšťa,
- ✓ akúkoľvek formu agresie žiaka voči učiteľovi neberie osobne, ale ako útok na rolu učiteľa,
- ✓ problémy rieši vecne, rozumne, spravodlivo, bez emócií a osobnej nenávisti,
- ✓ dodržiava zásadu, „že tu nie je zlý žiak, sú tu len zlé prejavy jeho správania“,
- ✓ pri problémoch správania žiakov sa vždy snaží zistiť ich motív (príčinu),
- ✓ v rámci svojich predmetov a svojej pôsobnosti zoznamuje žiakov s vhodnými právnymi normami,
- ✓ ponúka žiakom vhodné pozitívne aktivity (kultúrne, športové, rekreačné a pod.) ako protipól k nežiaducim sociálne patologickým javom,
- ✓ v hodnotení žiakov uplatňuje prvky pozitívnej motivácie,
- ✓ je vždy pripravený komukoľvek so žiakov podať pomocnú ruku.

Ide príkladom – rešpektuje právne predpisy, vnútorné normy školy, plní príkladne svoje povinnosti. Rešpektuje osobnosť žiaka a jeho práva. Buduje priateľskú a otvorenú atmosféru v triede i v škole. Správa sa k žiakom, ich rodičom a svojim spolupracovníkom tak, ako chce, aby sa oni správali k nemu. **Pripravujeme tak žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovali si svoje práva, naplňovali svoje povinnosti a rešpektovali práva druhých (občianska kompetencia):**

Žiak:

- ✓ nachádza vlastné chyby, poučí sa z nich a vie sa ospravedlniť,
- ✓ rešpektuje rôzne stanoviská, čerpá poučenie z toho, čo si druhí myslia, hovoria a konajú,
- ✓ pozná svoje práva a povinnosti, samostatne sa rozhoduje a nesie dôsledky svojich rozhodnutí,
- ✓ uznáva rovnocennosť všetkých etnických skupín a kultúr, poznáva ich kultúru a duchovné hodnoty.

Učiteľ:

- ✓ kvalitne odvedenú prácu vždy ocení, žiadnou prácou netrestá, vedie žiakov k pozitívnemu vzťahu k práci,

- ✓ pri výučbe vytvára podnetné a tvorivé pracovné prostredie,
- ✓ mení pracovné podmienky, žiakov vedie k adaptácii na nové pracovné podmienky,
- ✓ dôsledne vedie žiakov k dodržiavaniu vymedzených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu svojich povinností a záväzkov,
- ✓ rôznymi formami (exkurzie, film, beseda...) zoznamuje žiakov s rôznymi profesiami – cielene ujasňuje predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a o voľbe vhodného ďalšieho štúdia,
- ✓ cielene posilňuje (motivuje) žiakov k dosiahnutiu nimi vhodne zvoleného ďalšieho štúdia (budúceho povolania).

Ide príkladom – príkladne si plní svoje pracovné povinnosti (nástupy na hodiny, príprava na vyučovania). Dodržiava dané slovo. Váži si svoju profesiu. Svoju profesiu a svoju školu pozitívne prezentuje pred žiakmi, rodičmi a širšou verejnosťou. **Vedíme tak žiakov k pozitívnemu vzťahu k práci, k aktívnemu rozvoju a ochrane fyzického aj duševného zdravia a k zodpovednosti za neho (pracovná kompetencia):**

Žiak:

- ✓ uplatňuje v bežnom živote prvky zdravého životného štýlu,
- ✓ pozná svoje schopnosti a zručnosti, pričom dokáže vyhodnotiť, ktoré profesie sú vhodné pre jeho ďalšie životné smerovanie a celoživotné vzdelávanie,
- ✓ využíva získané manuálne zručnosti a vhodné pracovné tempo pri riešení technicky zameraných úloh.

6. Formy a metódy podporujúce napĺňanie cieľov

V centre nášho záujmu je dieťa, nie učivo, preto:

- ✓ Využívame prostriedky aktivizujúce dieťa: skupinovú prácu, prácu na projektoch krátkodobých, ale aj niekoľko týždňových, prezentačné činnosti.
- ✓ V škole vytvárame pozitívnu pracovnú atmosféru, bez strachu a obáv z vlastného zlyhania (chyba nie je dôvodom pre trest, ale vďaka nej sa zlepšujeme).
- ✓ Tvoríme školu spolu s deťmi. Deti spolurozhodujú, aktívne sa podieľajú na organizácii vyučovania.
- ✓ Podporujeme deti v ich objavovaní sveta cez zážitkové, hravé učenie. Dávame prednosť voľnému detskému prejavu pred drilom a memorovaním.

- ✓ Vážime si vlastný názor detí, podporujeme ich snahu otvorene sa vyjadriť, učíme ich prijať rozvojovú spätnú väzbu.
- ✓ Rozvíjame zdravý emocionálny život detí s cieľom nebáť sa prejať svoje city, byť všímavý, citlivý na potreby svoje i druhých.

Naša škola uplatňuje prvky otvoreného vyučovania, čo nám umožňuje prijímanie a používanie metód a foriem rôznych koncepcií výchovy a vzdelávania podľa schopností učiteľov a potrieb detí. Jednou z prioritných koncepcií je "Vysokoefektívne učenie".

Vysokoefektívne učenie, integrované tematické vyučovanie podľa S. Kovalikovej je orientované na rozvoj a upevňovanie jednotlivých zložiek vysoko efektívneho učenia, pričom dbáme hlavne na:

- ✓ bezpečné a podporujúce prostredie,
- ✓ zmysluplný obsah,
- ✓ možnosť výberu,
- ✓ spoluprácu,
- ✓ zážitky reálneho sveta,
- ✓ obohatené prostredie,
- ✓ primeraný čas,
- ✓ okamžitú spätnú väzbu,
- ✓ cielený pohyb,
- ✓ dokonalé zvládnutie.

Často využívané formy a metódy vyučovania na našej škole:

- ✓ **Zážitkové a tvorivé učenie:** Vyučovanie prostredníctvom simulovaných situácií a reálnych zážitkov podporuje hlbšie pochopenie učiva a dlhodobé zapamätanie.
- ✓ **Čítanie s porozumením a tvorba textov:** Riadené čítanie, čitateľské dielne a tvorba textov rozvíjajú schopnosť žiakov kriticky analyzovať a vyjadrovať sa k rôznym témam.
- ✓ **Otvorené a výskumné vyučovanie:** Žiaci sa učia "učiť sa", používajú rôzne zdroje informácií a aplikujú ich pri vlastnom výskume a experimentoch.
- ✓ **Projektové vyučovanie a interdisciplinárne projekty:** Dlhodobé projekty, ktoré integrujú poznatky z viacerých predmetov, podporujú tímovú prácu, kreativitu a aplikáciu vedomostí v praxi.
- ✓ **Problémovo orientované učenie a debaty:** Analyzovanie a riešenie konkrétnych problémov, zapájanie sa do diskusií a debát rozvíja kritické myslenie a schopnosť argumentovať.

- ✓ **Kooperatívne a rovesnícke vyučovanie:** Spolupráca v skupinách a učenie medzi rôznymi vekovými skupinami rozvíja sociálne zručnosti, tímovú prácu a zodpovednosť.
- ✓ **Digitálne vzdelávanie a inverzné vyučovanie:** Využívanie digitálnych nástrojov a online platforiem na učenie, pričom žiaci doma študujú nové témy a v škole ich aplikujú prostredníctvom praktických cvičení.
- ✓ **Samostatné štúdium a reflexia:** Pravidelný čas na samostatné štúdium, počas ktorého sa žiaci učia pracovať so zdrojmi a reflektovať svoje vlastné učenie.
- ✓ **Individuálne učenie s pomôckami:** Žiaci pracujú individuálnym tempom s učebnými pomôckami, ktoré podporujú samostatnosť a rozvoj rôznych zručností.

7. Učebný plán a učebné osnovy

Škola v oblasti učebných plánov, cieľov a obsahu vzdelávania postupuje v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie (ďalej len „ŠVP“), ktorý dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 schválil minister školstva a podľa ktorého sa, v znení jeho platných dodatkov, uskutočňuje výchova a vzdelávanie od prvého ročníka základnej školy.

Obsah vzdelávania je rozdelený na tri ucelené časti vzdelávacieho programu (ďalej len „cyklus“) s nasledovnou charakteristikou:

Pedagogické zameranie jednotlivých cyklov škola rozpracúva vlastným jazykom v nadväznosti na štátny vzdelávací program, ktorý prvý cyklus chápe ako uvádzanie do gramotnosti, druhý cyklus ako zvládnutie základov gramotnosti a tretí cyklus ako rozvinutú gramotnosť.

Prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník, zameriava sa na budovanie bezpečného prostredia, kde deti rozvíjajú schopnosť spoľahnúť sa na dospelého ako podporu, zároveň však postupne získavajú sebavedomie a odolnosť pri riešení úloh a výziev samostatne (S **Tvojou** pomocou to zvládnem).

Druhý cyklus tvorí 4. a 5. ročník, ktorý charakterizujú vzťahy s rovesníkmi a spoločné riešenie problémov (**Ja** to dokážem, ja som schopný vstúpiť do spolupráce).

Tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník a charakterizujú ho environmentálne témy a témy celospoločenskej zodpovednosti (**My** to dokážeme).

Vzdelávacia oblasť	Predmety	RUP	1. cyklus ŠuF					RUP	2. cyklus ŠuF				RUP	3. cyklus ŠuF					
			1.	2.	3.	voliteľné	spolu		4.	5.	voliteľné	spolu		6.	7.	8.	9.	voliteľné	spolu
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	Slovenský jazyk a literatúra	24	9	8	7	0	24	12	7	5	0	12	19	5	5	4	5	0	19
	Anglický jazyk	3	2	2	3	4	7	6	3	4	1	7	12	3	4	4	4	3	15
	SPI/RUJ												0						0
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	Matematika	12	4	4	4	0	12	8	4	4	0	8	17	4	4	5	5	1	18
	Informatika	1	0	1	1	1	2	2	1	1	0	2	3	1	1	0,5	0,5	0	3
ČLOVEK A PRÍRODA	Človek a príroda	3	1	1	1	0	3	4	2	2	0	4							
	Biológia												5	2	2	1	1	1	6
	Fyzika												6	1	1	2	2	0	6
	Chémia												5	0	2	2	1	0	5
	Ako to funguje v prírode							0	0	1	0	1							
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	Človek a spoločnosť	3	0	1	2	0	3	5	2	3	0	5							
	Ako to funguje												0	1	1	1	1	4	4
	Občianska náuka												4	1	1	1	1	0	4
	Geografia												4	2	1	1	1,5	1,5	5,5
	Dejepis												5	2	1	1,5	2	1,5	6,5
	Náboženská/Etická výchova	3	2	2	2	3	6	2	2	2	2	4	4	3	3	3	3	8	12
ČLOVEK A SVET PRÁCE	Človek s svet práce	3	1	1	1	0	3	2	1	1	0	2	4	1	1	1	1	0	4
UMENIE A KULTÚRA	Hudobná výchova	3	1	1	1	0	3	2	1	1	0	2	3	1	1	1	0	0	3
	Výtvarná výchova	3	1	1	1	0	3	2	1	1	0	2	4	1	1	1	1	0	4
ZDRAVIE A POHYB	Telesná a športová výchova	6	2	2	2	0	6	4	2	2	0	4	8	2	2	2	2	0	8
SPOLU ŠUF		72	23	24	25	8	72	53	26	27	3	53	123	30	31	31	31	20	123
SPOLU RUP		70	22	23	25	6	70	53	26	27	4	53	119	29	30	30	30	16	119

Obrázok č. 4: Učebný plán

Poznámky k učebnému plánu:

Učebný plán vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie schváleného pod č. 2023/831:7-A2140 v znení platných dodatkov. Každý vyučovací predmet je zaradený do príslušnej vzdelávacej oblasti podľa ŠVP. Integrované a profilové predmety školy naplňujú vzdelávacie štandardy príslušných vzdelávacích oblastí a zároveň podporujú rozvoj prierezových gramotností, metakognície a charakteru.

V 1. cykle škola využíva možnosť navýšenia celkového počtu hodín nad rámec RUP o 2 hodiny týždenne v rámci cyklu. Navýšenie slúži na posilnenie anglického jazyka. Navýšené hodiny sú prerokované v rade školy a financované z vlastných zdrojov školy.

V 3. cykle škola využíva možnosť navýšenia celkového počtu hodín nad rámec RUP o 4 hodiny týždenne v rámci cyklu. Navýšenie slúži na posilnenie predmetu etická výchova. Navýšené hodiny sú prerokované v rade školy a financované z vlastných zdrojov školy.

Disponibilné hodiny škola využíva na dotvorenie školského vzdelávacieho programu, profiláciu školy, rozvoj prierezových gramotností, podporu integrovaného a projektového vyučovania a podľa potreby

aj na podporu žiakov. Ich konkrétne rozdelenie je uvedené v učebnom pláne pri jednotlivých predmetoch a ročníkoch.

Všeobecné poznámky:

Učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín, pričom jedna vyučovacia hodina trvá 45 minút. V jednotlivých vzdelávacích oblastiach sa uprednostňuje vyučovanie v 90 minútových blokoch. Predmety s dotáciou 1 hodina je možné v druhom a treťom cykle učiť intenzívne v blokoch tak, že ciele a vzdelávacie štandardy, ako aj hodnotenie budú realizované len v jednom zo školských polrokov. To znamená, že na vysvedčení žiak dostane z predmetu hodnotenie len prvý alebo druhý polrok. V každom ročníku 1. a 2. cyklu sa realizujú didaktické hry, v ročníkoch 3. cyklu sú to účelové cvičenia, pričom v 1. cykle takýto deň trvá 5 vyučovacích hodín a v 2. a 3. cykle predstavuje 6 vyučovacích hodín. Východiskom pri ich organizovaní sú vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb. V časti ŠkVP s názvom Integrácia vzdelávacieho obsahu sú zverejnené 4 tematické dni za polrok pre každý ročník 2. a 3. cyklu v rozsahu 6 hodín na jeden tematický deň.

Vzdelávacia oblasť JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Slovenský jazyk

Slovenský jazyk je možné vyučovať v 90 minútových blokoch, časť hodín tvoria 45 minútové vyučovacie hodiny. Vyučovanie je zamerané na kvalitné správne zvládnutie gramatických javov, rozvoj čítania s porozumením, rozvoj kritického myslenia, tvorivé písanie, a tiež rozvoj prezentačných zručností. V predmete slovenský jazyk sa zameriavame viac na praktické využitie jazyka ako prostriedku na vyjadrenie sa. V škole píšeme písaným typom písma „**Comenia script**“. Je to jednoduchší typ písma, ktorý je pre žiaka priateľnejší, navyše je vhodnejší pre ľavákov, či žiakov so špecifickými poruchami učenia (tzv. dysporuchy).

Cudzí jazyk

Prvým cudzím jazykom na našej škole je anglický jazyk, ktorý sa vyučuje od prvého ročníka. Veľkú pozornosť venujeme aktivitám zameraným na vlastnú tvorbu jazykových prejavov s cieľom rozvíjať schopnosť argumentácie a kritického myslenia. Anglický jazyk integrujeme s inými predmetmi, v rámci celoročných tém. Od 6. ročníka je **jedna hodina vyučovaná lektorom** (v 9. ročníku sú to dve vyučovacie hodiny s lektorom za týždeň) s cieľom zvýšiť úroveň komunikačných zručností v anglickom jazyku. Škola v 7. – 9. ročníku ponúka žiakom druhý cudzí jazyk v rozsahu najmenej 6 hodín spolu za tretí cyklus. Ak si žiak druhý cudzí jazyk nevyberie alebo ak mu jeho absolvovanie neodporučí zariadenie poradenstva a prevencie, bude absolvovať v 7. až 9. ročníku o jednu hodinu anglického jazyka viac a taktiež bude v každom uvedenom ročníku absolvovať jednu hodinu ATF.

Vzdelávacia oblasť MATEMATIKA A INFORMATIKA

Informatika

V predmete informatika rozvíjame u žiakov digitálne zručnosti a prácu s informáciami, pričom sa systematicky venujeme témam spojeným s bezpečnosťou na internete, ochranou súkromia, informačnou etikou, a tiež kritickým myslením v online prostredí. Naším zámerom je naučiť mladších

žiacov efektívne využívať mobily v procesoch vlastného učenia. Žiakov 3. cyklu je nevyhnutné vzdelávať v oblasti využívania umelej inteligencie a jej dopadu na náš každodenný život. ITK technológie okrem predmetu Informatika využívame aj pri integrácii vzdelávacieho obsahu v rámci všetkých troch cyklov.

Matematika

Škola pracuje s **matematikou podľa profesora Hejného** od školského roku 2013/14. Matematika pri učení čerpá zo života a z dlhoročných skúseností profesora Hejného. Jeho učenie je postavené na pochopení matematických súvislostí a vedie žiakov ku kritickému mysleniu a riešeniu problémov. Vo všetkých vzdelávacích cykloch aplikujeme Hejného metódu vyučovania matematiky. Zameriavame sa nielen na rozvoj matematických schopností žiakov, ale podporujeme aj ich logické uvažovanie, analytické myslenie a schopnosť riešiť problémy. Žiaci sa učia samostatne uvažovať, argumentovať a vyhodnocovať informácie. Zároveň sa u nich rozvíjajú dôležité životné zručnosti ako vytrvalosť, presnosť a spolupráca.

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A PRÍRODA

Človek a príroda

V zmysle nového ŠVP predmet Človek a príroda vyučujeme v 1. až 5. ročníku v 90 minútových blokoch.

Biológia, Chémia, Fyzika

Predmety Biológia, Chémia, Fyzika učíme v 6. až 9. ročníku, pričom počas realizovania laboratórnych prác v predmete Fyzika a Chémia žiakov delíme na skupiny. Biológiu vyučujeme intenzívne v 90 minútových blokoch v prvom alebo druhom polroku školského roka podľa jednotlivých ročníkoch, pričom od 4. ročníka po 8. ročník ju integrujeme s Geografiou v rámci projektu Expedícia.

Ako to funguje

Predmet Ako to funguje? je profilový/integrujúci predmet školy. V učebnom pláne je zaradený podľa prevažujúceho obsahu do vzdelávacej oblasti Človek a príroda alebo Človek a spoločnosť. Napĺňa príslušné vzdelávacie štandardy danej oblasti a zároveň podporuje rozvoj prierezových gramotností, metakognície a charakteru.

Cieľom predmetu „Ako to funguje?“ je okrem sprostredkovania vedomostí hlavne podnecovanie rozvoja schopností, ale aj zručností potrebných v prírodných, a tiež spoločensko-vedných predmetoch. Prepájaním činnosti viacerých predmetov žiaci zistia, že veci v prírode a spoločnosti nefungujú oddelenie, ale že sa navzájom ovplyvňujú a dá sa na ne pozeráť z rôznych hľadísk. Ak chcú žiaci poznať správne vysvetlenie rôznych prírodných a spoločenských javov, budú sa o nich musieť buď dočítať niekde inde ako v jednej konkrétnej učebnici, alebo naň budú musieť prísť sami. Nemyslíme pritom „každý sám“, často je veľmi užitočné predebatovať veci minimálne vo dvojici, skupine alebo aj v rámci celej triedy. Je veľmi pravdepodobné, že v diskusii narazia na rôzne tvrdenia, ktoré by si radi overili nejakým experimentom. Pokusy/experimenty sú veľmi užitočné

nástroje na spoznávanie javov v prírode a spoločnosti. Niekedy nám jednoduchý pokus/overovanie povie oveľa viac než komplikované teoretizovanie. Kto neverí, nech porozmýšľa, potom nech robí pokusy a nakoniec nech znova porozmýšľa, čo mu vlastne výsledky pokusov hovoria. Žiaci nepotrebujú vždy vedieť hneď výsledok, celú odpoveď priamo bez vlastného hľadania a nachádzania. Považujeme za správne pokúsiť sa vtiahnuť ich do problému a nechať ich, nech si s ním poradia, ako vedia. Chceme ich zároveň viesť k diskutovaniu, experimentovaniu, hľadaniu správnych informácií, ale aj iným zručnostiam. Chceme, aby dokázali prezentovať a argumentovať. Sledujeme však aj iné ciele - ponúknuť žiakom väčšiu možnosť výberu pri získavaní a spracovaní informácií rôznymi formami cez rovesnícke vzdelávanie, námetové, zážitkové, kooperatívne a projektové vyučovanie. Výstupy žiakov sú následne prezentované na spoločných podujatiach, ktorými sú konferencie ako oslavy učenia, trhy vlastných výrobkov, výstavy, divadelné predstavenia, odborné prezentácie a iné.

Oblasti a stručný obsah v jednotlivých ročníkoch :

5. ročník – „Ako to funguje“ v prírode - žiaci sa venujú bádaniu prírody, budú okrem iného napr. skúmať život včiel, pozrú sa na oko ako najdokonalejší prístroj slepej prírody, ale svoju pozornosť zamerajú aj na chémiu a fyziku v kuchyni, odhalia záhady zeme.

6. ročník – „Ako to funguje“ v ekológii - v znamení Ekostopy sa bude niesť ATF u šiestakov, so zameraním na zvýšenie záujmu o intenzívnu ochranu prírody a environmentálneho vedomia u žiakov prostredníctvom ekologického pestovania zeleniny a bylín v školskej záhradke, návštev bio-farmy, ale aj prostredníctvom inovatívneho učenia sa v prírode.

7. ročník - „Ako to funguje“ v médiách – zamyslenie sa nad otázkami „Svet on-line?“, „Čo ponúkajú médiá?“, „Prečo môžu byť médiá pre nás nebezpečné?“. Žiaci sa naučia lepšie chápať správy a informácie v médiách, zamyslia sa nad ich podstatou a príčinou ich zverejnenia, pričom budú formovať svoje názory a rozvíjať kritické myslenie. Súčasťou vzdelávacích procesov bude pochopenie využívania AI v osobnom aj spoločenskom živote.

8. ročník – „Ako to funguje“ v kultúre – žiaci tohto ročníka sa budú venovať najmä rôznym javom v spoločnosti cez umenie a estetiku, naučia sa využívať svoje zmysly na lepšie chápanie umenia a kultúry, a tak budú vedieť kvalitnejšie podporiť rozvoj duševného a citového zdravia seba a svojich najbližších. Prepájanie minulosti s prítomnosťou cez dianie v kultúre, uvedomenie si, že všetko, čo človek robí, tvorí celý jeho život nie je len o materiálnych veciach, ale hlavne o vzťahoch, citoch, emóciách v rôznych jeho prejavoch.

9. ročník – „Ako to funguje“ v spoločnosti – záverečný ročník sa bude niesť v znamení rozmyšľania o význame praktických činov v službách iným ľuďom, komunitám, spoločnosti, ale aj o vlastnom sebarozvoji každého žiaka, ktorého súčasťou je rozvíjať svoj talent, venovať sa športu, absolvovať dobrodružnú expedíciu, a tiež angažovať sa ako dobrovoľník, pričom pri stanovovaní výziev žiaci môžu využiť spoluprácu v rámci projektu Roots and Shoots, prípadne projektu Servis Learning. Zapojením sa do programu DofE žiaci rozvíjajú najmä sebaopoznanie, empatiu, spoluprácu, zodpovednosť, komunikáciu a participáciu vo veciach verejných.

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

V zmysle nového ŠVP predmet človek a spoločnosť vyučujeme v 1. až 5. ročníku v 90 minútových blokoch.

Od 6. ročníka vyučujeme túto vzdelávaciu oblasť v predmetoch dejepis, geografia a etická výchova. Posilňujeme v predmetoch **dejepis a geografia a etická výchova**. Uvedomujeme si dôležitosť týchto predmetov pre výchovu a vzdelávanie našich žiakov a z tohto dôvodu chceme zvyšovať národné povedomie, občiansku participáciu a orientáciu v dnešnom rýchlo meniacom sa svete. Dôležité je viesť žiakov ku kritickému mysleniu a uvažovaniu v súvislostiach, spájaníu teórie s praxou, uvedomovaniu si svojich postojov k rôznym spoločenskovedným problémom a otázkam. Hlavným cieľom **v dejepise** je dosiahnuť u žiakov rozvíjanie spôsobilostí orientovať sa v čase a priestore, v regionálnych a národných dejinách, a tiež v umeleckej gramotnosti, v štátoprávnej a ľudskoprávnej gramotnosti, vo finančnej gramotnosti a trhovej ekonomike cez udalosti v dejinách celého sveta, Európy, ako aj nášho štátu s prepojením na spoločnosť, prírodu a svet okolo nás.

Geografia sa sústreďuje na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť. Poznanie vzájomných väzieb v krajine umožňuje zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy či GPS tvoria jej hlavné kompetencie, ktoré žiak využíva najmä pri cestovaní.

Etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Škola v učebnom pláne uvádza etickú výchovu ako predmet zodpovedajúci profilácii školy; žiakovi je zabezpečená možnosť voľby v súlade s právnymi predpismi.

Etická výchova je profilový predmet nášho ŠKVP. Témy etickej výchovy sú rozvíjané v rámci ranných komunít, piatkových hodnotiacich komunít a zároveň sú integrované do všetkých školských aktivít. Cieľom etickej výchovy je vychovať žiakov, ktorí sú nielen vedomostne vybavení, ale aj morálne zodpovední. Naším cieľom je vychovať žiakov, ktorí sú si vedomí svojej hodnoty, ktorí dokážu budovať zdravé vzťahy a ktorí konajú zodpovedne voči sebe i ostatným. Etická výchova poskytuje významný priestor na zavádzanie a priebežné vyhodnocovanie životných zručností v zmysle metodiky Rozvoja životných zručností, na posilnenie rozvoja charakteru a metakognície u každého žiaka. Preto je časová dotácia etickej výchovy v našej škole výrazne posilnená.

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A SVET PRÁCE

Cieľom predmetu **Človek a svet práce** je naučiť žiakov základy pracovných zručností. Zároveň ponúka možnosť osvojenia si zručností a návykov pri práci s rôznymi materiálmi a najbežnejším technickým náradím s prepojením na ekonomiku domácnosti. Svet práce a techniky oboznamuje žiakov s ďalším možným druhom ich budúceho povolania. V rámci dostupných možností využívame priestory aj mimo školy.

V deviatom ročníku sa venuje Človek a svet práce téme podnikania, kde rozvíja najmä technickú, profesijnú, finančnú a podnikateľskú spôsobilosť žiakov v prepojení s praktickým učením.

V predmete je snaha rozvíjať výchovu k podnikavosti žiakov tak, aby pochopili skutočné ekonomické väzby v spoločnosti a pôvod peňazí, ako obeživa, s ktorými sa každodenne stretávajú. Je to predmet, ktorého cieľom je hravou formou priblížiť žiakom svet podnikania. Žiaci si založia vlastnú firmu,

pracujú s reálnymi faktami a informáciami z trhu, tvoria si vlastný podnikateľský plán. Dôležité je, aby sa žiaci „hrali“ na fungujúcu firmu, a tak získali pozitívny vzťah k podnikaniu, ktorý je sprevádzaný plánovaním a zodpovednosťou. Podnikanie nie je samoúčelná záležitosť, ale prostriedok ako produktívnou prácou získať peniaze.

Vzdelávacia oblasť UMENIE A KULTÚRA

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra je reprezentovaná vyučovacími predmetmi, ktorými sú **Hudobná výchova** a **Výtvarná výchova**. V nich je vytvorený priestor pre integrovanie všetkých druhov umenia: hudobného, výtvarného, vizuálneho, audiovizuálneho, tanečného, literárneho aj dramatického. Rôzne druhy umenia umožňujú reagovať na podnety z rôznych oblastí života a vyjadrovať sa prostredníctvom symbolických a metaforických foriem. Spoznávaním umeleckých artefaktov naprieč druhmi umenia a dejinami sa žiaci identifikujú s vlastnou kultúrou a jej prejavmi, ale tiež konfrontujú s kultúrnymi prejavmi iných, čo vedie k pozitívnemu a obohacujúcemu vnímaniu interkultúrnych vzťahov.

Ťažiskom vzdelávacej oblasti je tvorivosť, ktorú žiaci uplatňujú a rozvíjajú pri rôznych činnostiach, ktorými sú objavovanie, experimentovanie, tvorba, sebavyjadrovanie, tvorivé interpretovanie, stvárňovanie, reflektovanie.

Vzdelávacia oblasť ZDRAVIE A POHYB

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára u žiaka priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Učebný plán obsahuje 2 hodiny telesnej a športovej výchovy za týždeň, ktoré sú v každom ročníku doplnené o ďalších 33 hodín ročne.

Tieto hodiny sú realizované **v každej triede 1. a 2. cyklu** formou pohybových aktivít nasledovne:

- ✓ 20 minút behacia prestávka každý deň (100 min týždenne) najmenej 2 hodiny týždenne

66 hodín ročne

Tieto hodiny sú realizované **v každej triede 3. cyklu** formou pohybových aktivít nasledovne:

- ✓ účelové cvičenia (3. cyklus)

- ✓ adaptačné dni v každej triede 3. cyklu (4 hodiny x 3 dni)

12 hodín ročne

- ✓ škola v prírode v každej triede 3. cyklu

21 hodín ročne

Okrem toho sú pohybové aktivity realizované pre 1. a 2. cyklus počas Didaktických hier a v 3. cykle počas účelového cvičenia.

Didaktické hry a účelové cvičenia

Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a dvakrát ročne v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. V 1. cykle predstavujú didaktické hry päť vyučovacích hodín, v 2. cykle didaktické hry a v 3. cykle účelové cvičenia šesť vyučovacích hodín.

Ich cieľom je praktické osvojenie vedomostí, zručností a postojov komponentu Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva, najmä ochrana života a zdravia, bezpečné správanie v rizikových a mimoriadnych situáciách, orientácia v priestore, poskytovanie primeranej prvej pomoci, spolupráca a zodpovedné rozhodovanie. Konkrétny obsah pre jednotlivé ročníky je uvedený v prílohe ŠKVP.

Učebné osnovy

Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý cyklus podľa vzdelávacích oblastí. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy. Učebné osnovy tvoria samostatnú, neoddeliteľnú prílohu školského vzdelávacieho programu spolu s učebnými osnovami integrovaných tém realizovaných počas tematických dní.

8. Integrácia vzdelávacieho obsahu

Obsah kurikula je prepojený s poslaním školy - efektívne učiť to, čo je pre život potrebné, vychovávať zodpovedných občanov, pričom sa dôraz kladie na prepojenie (integráciu) obsahov učebných predmetov spolu s rôznymi kontextami, napríklad s najbližším okolím žiakov, profesiami ich rodičov a pod. tak, aby sa stali pre žiakov zmysluplnými.

Rozvoj gramotností, metakognície a charakteru

Škola rozvíja ciele základného vzdelávania v súlade so štátnym vzdelávacím programom prostredníctvom doménových gramotností, prierezových gramotností a nadpredmetových konceptov metakognícia a charakter.

Doménové gramotnosti sa rozvíjajú najmä v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a vyučovacích predmetoch. Prierezové gramotnosti presahujú jednotlivé predmety a škola ich rozvíja najmä prostredníctvom integrovaného, projektového a blokového vyučovania, tematických dní, komunitných aktivít, reflexie učenia a spolupráce s externým prostredím.

Metakognícia a charakter sú v škole chápané ako súčasť kultúry školy. Rozvíjajú sa cez plánovanie učenia, sebahodnotenie, spätnú väzbu, prácu s chybou, spoluprácu, zodpovednosť, rešpektujúcu komunikáciu a zapájanie žiakov do rozhodovania o vlastnom učení a živote školy.

Ako sme tvorili zmysluplný obsah

Zmysluplný obsah učiva vychádza zo skutočného života, prirodzeného sveta okolo nás, nadväzuje na už získané skúsenosti žiakov, a zároveň je dostatočne bohatý na to, aby vytváral priestor na vyhľadávanie vzorových schém /vzorcov ako prostriedku na rozoznávanie alebo vyhľadávanie významu. Cieľom je učenie vo viacerých kontextoch a rozvoj vyšších úrovní myslenia (analýza,

hodnotenie, syntéza), a tiež životných zručností potrebných pre život. Z toho dôvodu je dôležitý aj výber a usporiadanie obsahu učiva, na základe ktorého sa kompetencie rozvíjajú.

Cielene sa venujeme integrácii vzdelávacieho obsahu, pričom v 3. cykle sa zameriavame na využívanie odborných učební. Kmeňové triedy sa zároveň stali odbornými učebňami s potrebnými pomôckami. Zároveň sme vytvorili ročníkové témy pre všetkých 9 ročníkov (viď. obrázok 5).



Obrázok č. 5: Ročníkové témy

Z obrázku vidieť, že obsah učiva v 1. cykle je fokusovaný na témy z bezprostredného okolia žiaka. 2. cyklus sa venuje poznaniu domova, a tiež toho, čo je za dverami domova. Skúma základy všetkého, čo tvorí prírodu a spoločnosť, pričom skúma miesto pôvodu prírodných aj spoločenských javov.

V 3. cykle sa žiak vydáva na cestu poznania, pričom spoznáva vzťahy. Zisťuje, že na základe vzťahov vznikajú spoločenstvá, ktorým sa žiak venuje v 8. ročníku. V poslednom ročníku štúdia žiak premýšľa a vyhodnocuje stopy, ktoré človek po sebe zanecháva, a zároveň na základe mapovania potrieb sám zanecháva svoju stopu v Škole u Filipa.

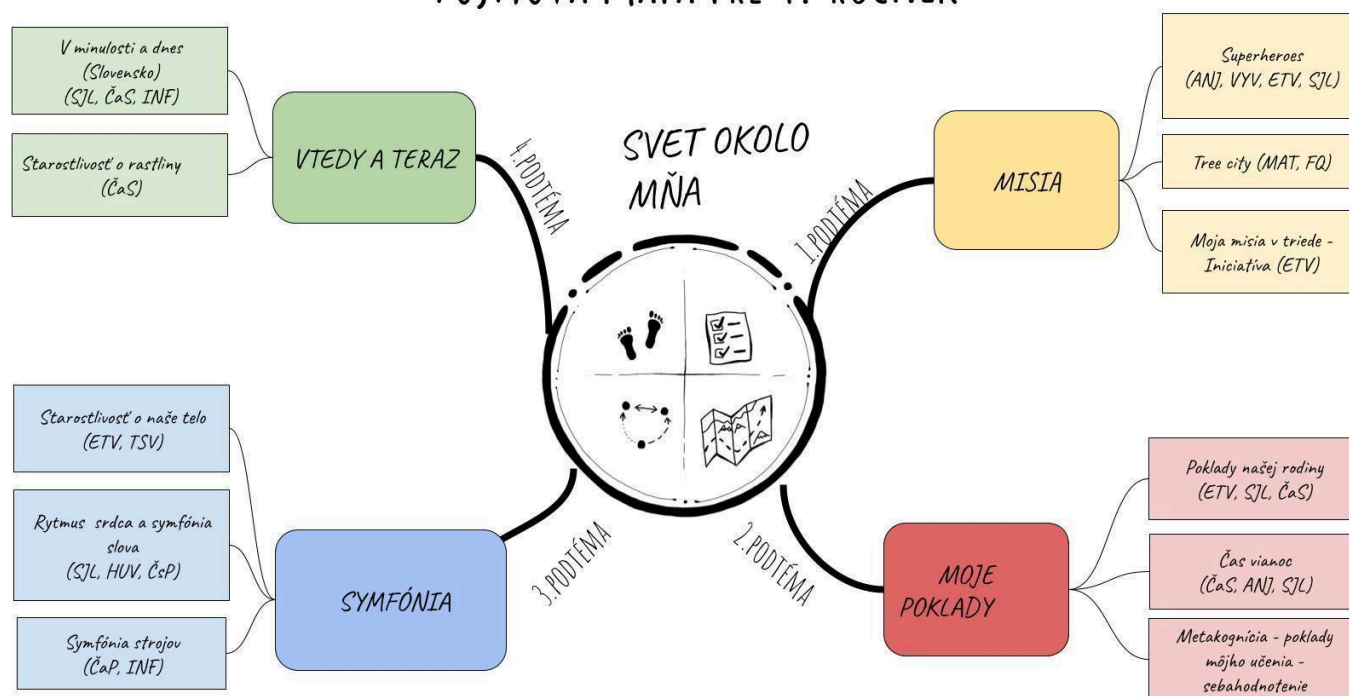
Tematické dni a učebné osnovy integrovaných tém

V 2. a 3. cykle škola realizuje pre každú triedu najmenej 4 tematické dni v jednom školskom polroku, teda najmenej 8 tematických dní počas školského roka. Každý tematický deň je realizovaný v rozsahu 6 vyučovacích hodín, prípadne 3 vyučovacích blokov. Tematické dni môžu mať celoškolský, cyklový alebo ročníkový charakter; škola však zabezpečí ich realizáciu v predpísanom rozsahu pre každú triedu 2. a 3. cyklu.

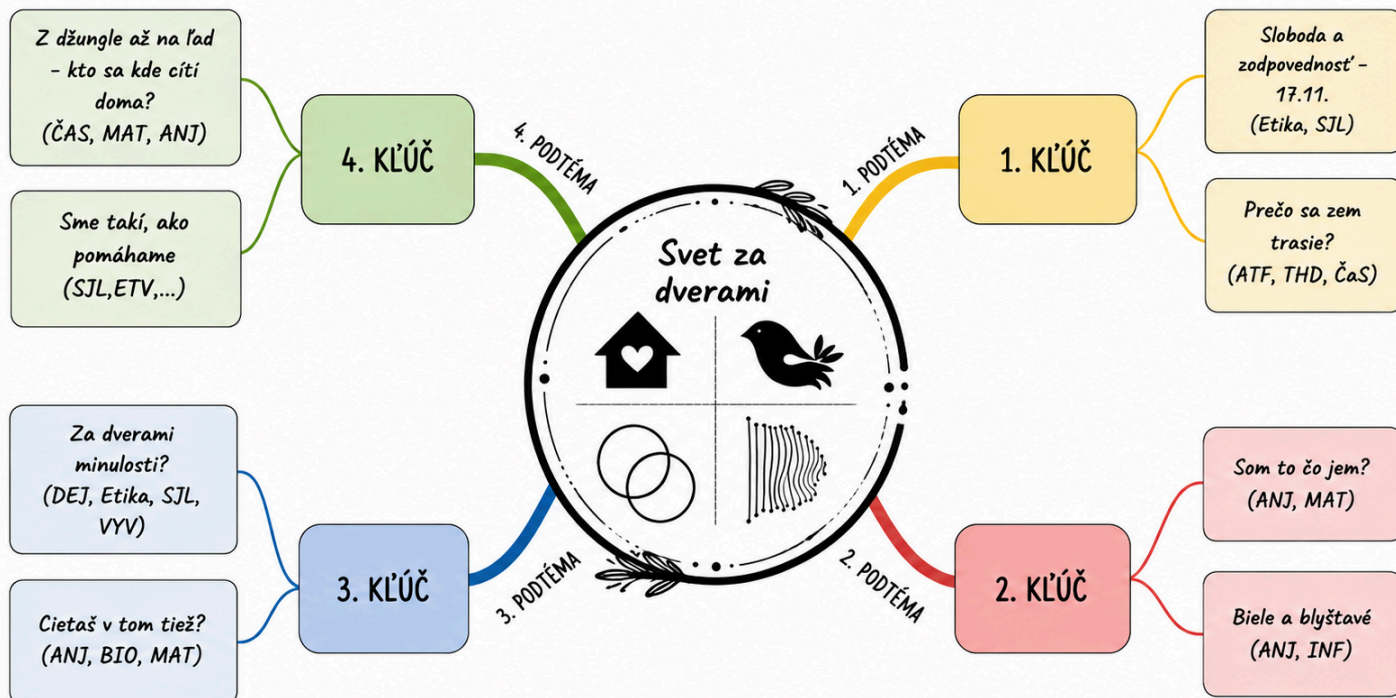
Témy sú uvedené v ročníkovej pojmovej mape pre každý ročník 2. a 3. cyklu. Ku každej téme sú vypracované učebné osnovy, ktoré obsahujú cieľ integrovanej témy, integrované predmety a ich výkonové a obsahové štandardy, rozvíjané prierezové gramotnosti, životné zručnosti, metakogníciu a charakter, maticu aplikačných úloh, postup pri realizovaní integrovanej témy, ako aj zdroje a materiály. Učebné osnovy týchto integrovaných tém tvoria neoddeliteľnú prílohu Školského vzdelávacieho programu.

Témy väčšinou pochádzajú zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda a zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť. Postupne sú integrované do predmetov ostatných vzdelávacích oblastí tak, aby podporovali rozvoj prierezových gramotností, metakognície, charakteru a dosahovanie cieľov základného vzdelávania.

POJMOVÁ MAPA PRE 4. ROČNÍK

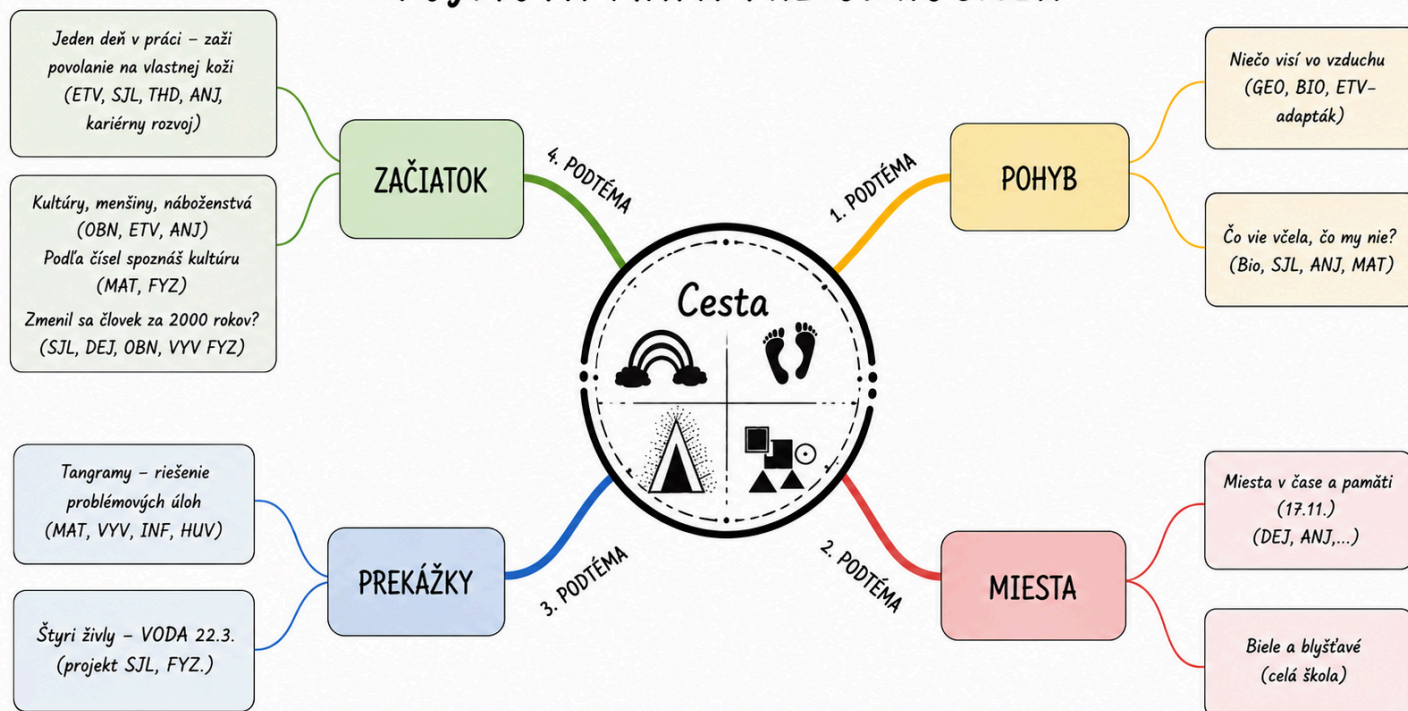


POJMOVÁ MAPA PRE 5. ROČNÍK

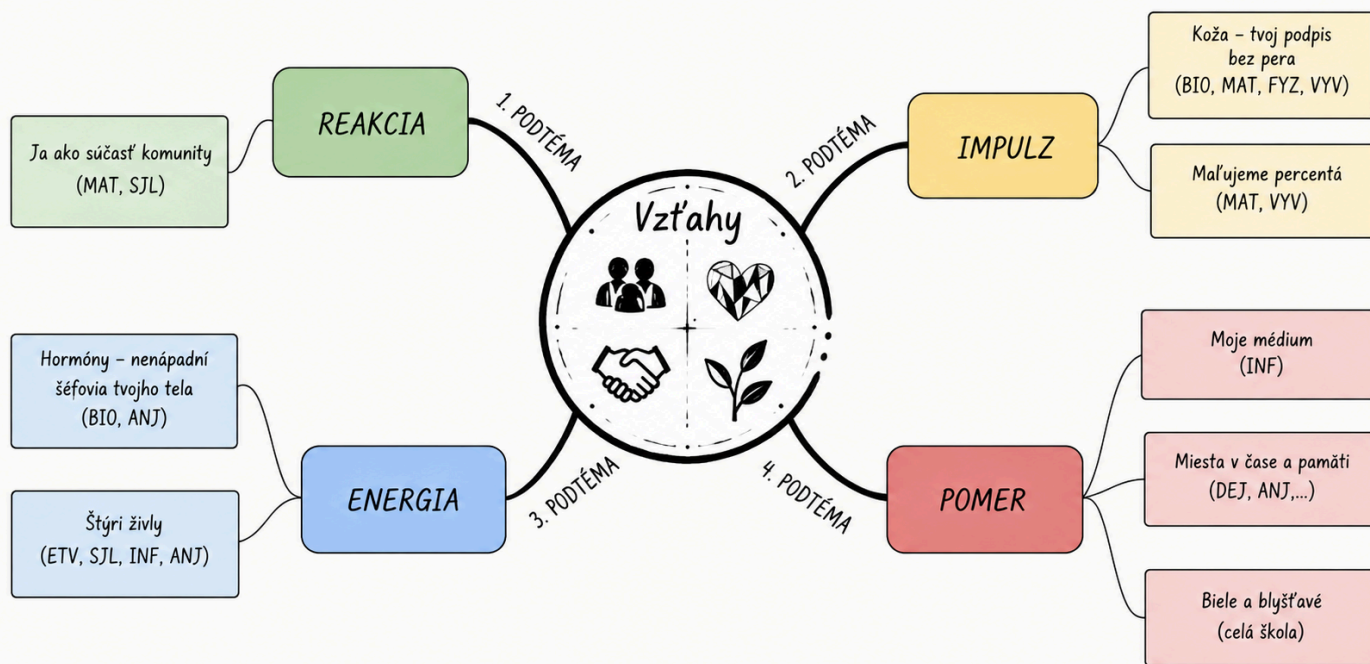


Obrázok č. 6 a 7: Tematické dni 2. cyklus

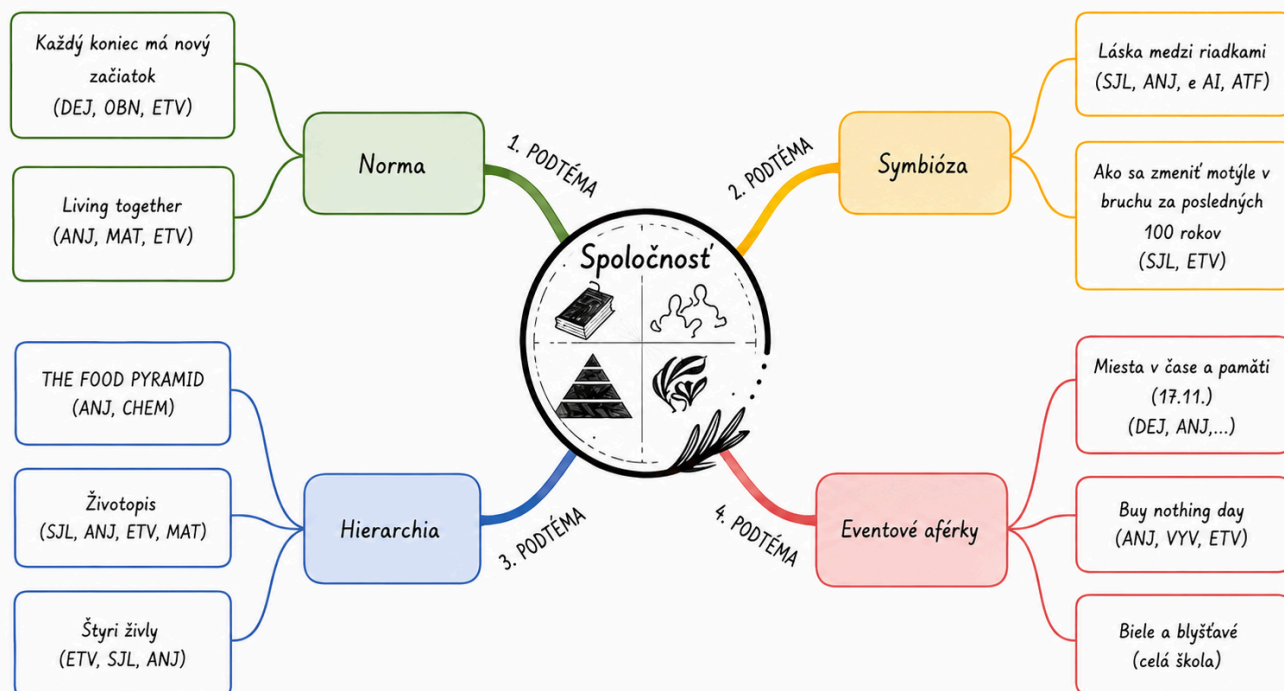
POJMOVÁ MAPA PRE 6. ROČNÍK



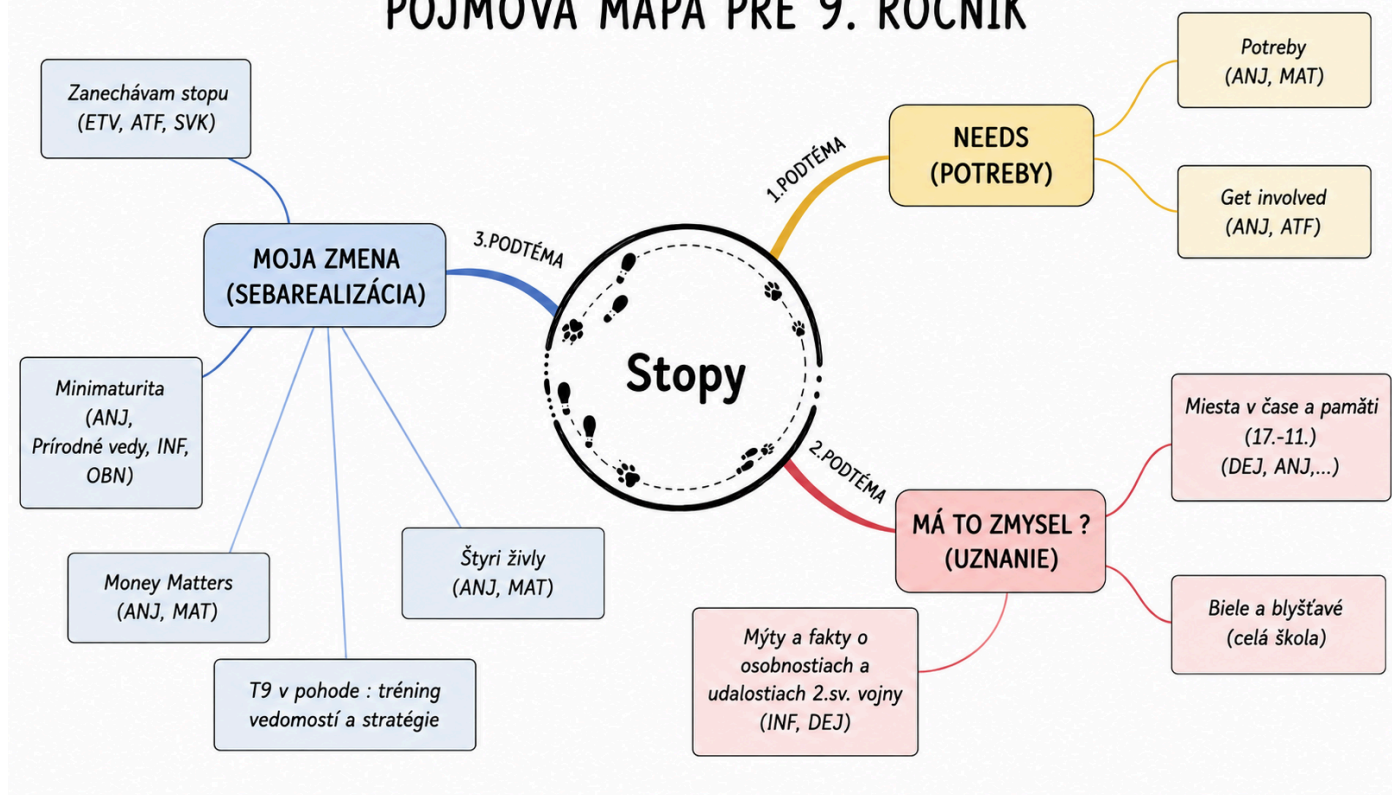
POJMOVÁ MAPA PRE 7. ROČNÍK



POJMOVÁ MAPA PRE 8. ROČNÍK



POJMOVÁ MAPA PRE 9. ROČNÍK



Obrázky č.8 až 11 : Tematické dni 3. Cyklus

9. Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiakov v Škole u Filipa je súčasťou vnútorného systému hodnotenia školy. Jeho cieľom je poskytovať žiakovi, rodičom a učiteľom zrozumiteľnú informáciu o tom, čo sa žiak učí, v čom napreduje, aké dôkazy o učení už má k dispozícii a akú podporu potrebuje pre ďalší rozvoj. Hodnotenie vychádza z cieľov a vzdelávacích štandardov ŠVP, školských učebných osnov, dohodnutých kritérií a v odôvodnených prípadoch aj z minimálneho učebného výstupu.

Všeobecné zásady hodnotenia

V našej škole chceme naučiť dieťa učiť sa. Ukázať mu možnosti a spôsoby ako zdolávať množstvo informácií, nie kvôli známkam, ale kvôli sebe samému. V škole sa dieťa nielen vzdeláva, ale formuje sa aj jeho osobnosť. A to je možno ešte dôležitejší proces ako samotné učenie. Preto v škole používame prevažne formatívny spôsob hodnotenia žiakov.

Formatívne hodnotenie (pochádza z latinského slova *“formo”* - tvarovať, dávať tvar) je proces zameraný na pozitívny rozvoj osobnosti žiaka, na zisťovanie a hodnotenie zmien jeho vedomostí, zručností, schopností, postojov oproti predchádzajúcemu stavu, na porovnanie žiaka so sebou

samým v čase. Priebežne mu poskytuje užitočnú informáciu o tom, kde sa práve žiak nachádza, a tiež čo má robiť, aby sa posunul ďalej, aby sa naučil niečo nové.

Hodnotenie tvorí základy **pre rozvoj metakognitívnych procesov**, cieľom ktorých je, aby žiak:

- ✓ zvládol nastavenie vlastných stratégií učenia na základe poznania svojich silných a slabých kognitívnych stránok a osobnostných preferencií, a tak samostatne reguloval svoje učenie,
- ✓ vedel efektívne nastaviť ciele a výzvy na ďalšie vzdelávania, a tak dosahoval študijné úspechy.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov vo vyučovacom predmete:

- a) priebežne počas školského roka a
- b) súhrnne na vysvedčení za prvý polrok a druhý polrok školského roka.

Formy hodnotenia

Všetky vyučovacie predmety sú predmetom priebežného a súhrnného hodnotenia. V určených predmetoch sa súhrnné hodnotenie vyjadruje slovom „absolvoval“. Podmienkou súhrnného hodnotenia 'absolvoval' je splnenie požiadaviek minimálneho učebného výstupu daného cyklu. Nesplnenie tohto výstupu znamená neúspešné absolvovanie vzdelávacieho programu a znemožňuje získanie stupňa vzdelania.

Predmet	Priebežné hodnotenie	Súhrnné hodnotenie	Hlavné dôkazy učenia
Správanie	Slovné hodnotenie v 1. – 9. ročníku; priebežné pozorovanie správania, prístupu, spolupráce a rešpektovania pravidiel	1.–9.ročník: klasifikácia	Pozorovanie správania v rôznych situáciách, prístup k povinnostiam, spolupráca, rešpektovanie pravidiel, riešenie konfliktov, sebareflexia žiaka, konzultácie učiteľov
Slovenský jazyk a literatúra SJL	Slovné hodnotenie; priebežná spätná väzba k ústnym a písomným prejavom, čítaniu a práci s textom	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. ročník: absolvoval; 7. – 9. ročník: klasifikácia	Ústny prejav, čítanie a porozumenie textu, písomné práce, slohové práce, pravopisné úlohy, práca s literárnym a vecným textom, portfólio

Anglický jazyk – ANJ	Slovné hodnotenie; spätná väzba k porozumeniu, komunikácii a tvorbe jazykových prejavov	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. ročník: klasifikácia; 7. ročník: absolvoval; 8. – 9. ročník: klasifikácia	Ústna komunikácia, počúvanie a čítanie s porozumením, písomný prejav, slovná zásoba, projekty, prezentácie, portfólio
Ďalší cudzí jazyk – CJ	Slovné hodnotenie; priebežná spätná väzba k základným komunikačným zručnostiam	7. ročník: absolvoval; 8. – 9. ročník: klasifikácia	Ústna komunikácia, počúvanie a čítanie s porozumením, krátke písomné prejavy, tematické úlohy, projekty
Matematika – MAT	Slovné hodnotenie; spätná väzba k správnosti, postupu, argumentácii a využívaniu stratégií riešenia	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. ročník: absolvoval; 7. – 9. ročník: klasifikácia	Riešenie úloh a problémov, vysvetlenie postupu, písomné práce, praktické a aplikačné úlohy, krátke overovania, portfólio
Informatika – INF	Slovné hodnotenie; pozorovanie postupu pri praktickej práci a spätná väzba k digitálnym výstupom	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. ročník: klasifikácia; 7. ročník: absolvoval; 8. – 9. ročník: klasifikácia	Praktické úlohy, digitálne výstupy, riešenie problémov, projekty, bezpečné a zodpovedné používanie technológií
Človek a príroda	Slovné hodnotenie; spätná väzba k pozorovaniu, skúmaniu, vysvetľovaniu javov a práci s dôkazmi	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie	Pozorovanie, bádateľské úlohy, pokusy, pracovné listy, ústne vysvetlenia, projekty, tematické práce, portfólio
Biológia – BIO	Slovné hodnotenie; spätná väzba k poznatkom, práci s prírodovednými informáciami a praktickým činnostiam	6. ročník: klasifikácia; 7. ročník: absolvoval; 8. – 9. ročník: klasifikácia	Ústne odpovede, písomné práce, pozorovanie a praktické úlohy, projekty, referáty, pracovné listy

Fyzika – FYZ	Slovné hodnotenie; spätná väzba k riešeniu úloh, experimentovaniu a vysvetľovaniu javov	6. ročník: absolvoval; 7. – 9. ročník: klasifikácia	Experimenty, merania, riešenie úloh, laboratórne a praktické práce, písomné práce, projekty
Chémia – CHE	Slovné hodnotenie; spätná väzba k poznatkom, experimentálnej práci a dodržiavaní bezpečnosti	7. ročník: absolvoval; 8. – 9. ročník: klasifikácia	Experimenty, pozorovania, laboratórne práce, písomné práce, riešenie úloh, projekty
Človek a spoločnosť	Slovné hodnotenie; spätná väzba k porozumeniu spoločenských javov, práci s informáciami a argumentácii	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie	Rozhovory, riešenie modelových situácií, práca s textom a obrazovými zdrojmi, projekty, tematické úlohy, portfólio
Dejepis – DEJ	Slovné hodnotenie; spätná väzba k práci s historickými prameňmi, súvislosťami a argumentáciou	6. ročník: klasifikácia; 7. ročník: absolvoval; 8. – 9. ročník: klasifikácia	Práca s historickými prameňmi, časovou osou a mapou, ústne odpovede, písomné a tematické práce, projekty, diskusie
Geografia – GEG	Slovné hodnotenie; spätná väzba k práci s mapou, údajmi, javmi a priestorovými súvislosťami	6. ročník: absolvoval; 7. – 9. ročník: klasifikácia	Práca s mapou, grafmi a údajmi, ústne odpovede, písomné práce, projekty, praktické a aplikačné úlohy
Občianska náuka – OBN	Slovné hodnotenie; spätná väzba k uvažovaniu, argumentácii, hodnotovým postojom a riešeniu situácií	6. – 9. ročník: absolvoval	Riešenie modelových a reálnych situácií, diskusie, argumentácia, práca s právnymi a spoločenskými textami, písomné práce, projekty, sebareflexia
Etická výchova – ETV	Slovné hodnotenie; pozorovanie zapojenia, spolupráce, sebareflexie a uplatňovania hodnôt	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. – 9. ročník: absolvoval	Pozorovanie správania a spolupráce, diskusie, reflexie, riešenie modelových situácií, skupinové aktivity, žiacke výstupy

Ako funguje? ATF	to – Slovné hodnotenie; spätná väzba k skúmaniu problémov, prepájaniu poznatkov a tímovej práci	6. – 9. ročník: absolvoval	Bádateľské a aplikačné úlohy, projekty, experimenty, tímová práca, prezentácie, tematické výstupy, reflexia učenia
Človek a svet práce / technika THD	– Slovné hodnotenie; spätná väzba k praktickej práci, plánovaniu, bezpečnosti a kvalite výrobku alebo riešenia	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. – 9. ročník: absolvoval	Praktické úlohy, výrobky, pracovné postupy, projekty, technická dokumentácia, pozorovanie práce, sebareflexia
Svet podnikania	Slovné hodnotenie; priebežná spätná väzba k plánovaniu, spolupráci, rozhodovaniu a zodpovednosti	9. ročník: absolvoval	Praktická realizácia podnikateľského projektu, tímová práca, plánovanie, evidencia príjmov a výdavkov, prezentácia výsledkov, sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie
Hudobná výchova HUV	– Slovné hodnotenie; spätná väzba k tvorivosti, hudobnému prejavu, vnímaniu a zapojeniu	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. – 9. ročník: absolvoval	Spev, rytmické a hudobno-pohybové činnosti, hra na nástroji, tvorivý výstup, prezentácia, pozorovanie práce
Výtvarná výchova VYV	– Slovné hodnotenie; spätná väzba k tvorivému procesu, využívaní prostriedkov a reflexii vlastnej práce	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. – 9. ročník: absolvoval	Výtvarné práce, pracovný a tvorivý proces, portfólio, projekt, prezentácia a reflexia vlastného výstupu
Telesná športová výchova TEV	a – Slovné hodnotenie; spätná väzba k individuálnemu pokroku, pohybovým zručnostiam, spolupráci a bezpečnosti	1. – 5. ročník: slovné hodnotenie; 6. – 9. ročník: absolvoval	Pohybové a športové činnosti, individuálny pokrok, praktické výkony, spolupráca, dodržiavanie pravidiel a zásad bezpečnosti

Spoločné pravidlá

Podklady pre priebežné aj súhrnné hodnotenie učiteľ získava najmä:

- systematickým pozorovaním žiaka, jeho prejavov, prístupu, aktivity a spolupráce,
- zo žiackeho portfólia,
- z ústnych a písomných prejavov,
- z praktických, tvorivých, projektových a tematických prác,
- zo sebahodnotenia a reflexie žiaka,
- z konzultácií s ostatnými pedagogickými a odbornými zamestnancami.

Súhrnné hodnotenie nevzniká mechanickým priemerom jednotlivých hodnotení. Učiteľ ho tvorí ako odborné vyhodnotenie viacerých dôkazov o učení žiaka vo vzťahu k cieľom, kritériám a očakávaným výstupom predmetu. Pri súhrnnom hodnotení zohľadňuje najmä mieru osvojenia vedomostí, zručností a spôsobilostí, kvalitu práce žiaka, jeho pokrok, schopnosť uplatniť učenie v nových situáciách a v odôvodnených prípadoch dosiahnutie minimálneho učebného výstupu.

Učitelia vedú evidenciu o hodnotení a pokroku žiaka v pedagogickej dokumentácii školy, v elektronickom systéme školy, v žiackom portfóliu a podľa potreby v interných záznamoch učiteľa. Evidencia zachytáva nielen výsledok, ale aj významné dôkazy o učení, spätnú väzbu, sebahodnotenie žiaka a odporúčané ďalšie kroky.

Pravidlá preverovania

Väčšie písomné práce, testy, prezentácie alebo iné významné overovania vzdelávacích výsledkov oznamuje učiteľ žiakom vopred primerane veku žiakov a náročnosti úlohy. V jednom dni sa spravidla nekonajú viac ako dve väčšie písomné alebo výkonové overovania. Krátke priebežné overenia porozumenia, spätnoväzbové aktivity a formatívne úlohy môže učiteľ zaradiť podľa potrieb učenia.

Hodnotenie žiakov je koordinované na úrovni triednych, cyklových a pedagogických porád. Učitelia spoločne zladujú kritériá hodnotenia, formy hodnotenia a spôsob práce s minimálnym učebným výstupom. Triedny učiteľ priebežne sleduje celkovú záťaž žiakov a v prípade potreby koordinuje postup učiteľov v triede.

Sebahodnotenie žiaka

Hodnotenie výsledkov vzdelávania žiaka prebieha obojsmerne, tzn. hodnotením zo strany vyučujúceho a sebahodnotením žiaka. **Sebahodnotenie žiaka** prebieha priebežne aj jednorazovo. Žiaci sú k nemu v priebehu celej školskej dochádzky cieľavedome vedení. Učia sa objektívne hodnotiť výsledky svojej práce aj svojho konania.

Pravidlá informovania

Žiak a jeho zákonní zástupcovia sú pravidelne informovaní o priebehu učenia, pokroku a výsledkoch hodnotenia prostredníctvom priebežnej spätnej väzby, elektronického systému školy, konzultácií žiak – rodič – učiteľ a podľa potreby individuálnych rozhovorov. Triedny učiteľ a vedenie školy sú priebežne informovaní o hodnotení žiakov prostredníctvom pedagogickej dokumentácie, konzultácií s učiteľmi a pedagogických porád.

Za výchovu a vzdelanie svojho dieťaťa zodpovedá rodič, a preto by mal na ňom aj participovať. Minimálne by mal vedieť, čím sa jeho dieťa zaoberá v škole. Nemyslíme tým, že by mal doma dieťa denne skúšať a zisťovať tak, „čo sa v škole učia“. Rodič v našej škole je pravidelne informovaný o dianí v škole prostredníctvom **komplexného informačného systému EduPage**, odkiaľ získa informácie o postupe pri preberaní učiva, o aktivite žiaka na hodine aj o výsledku jeho snaženia (o dosiahnutej výsledkoch), a tiež aj informácie o jeho správaní.

Ž-U-R

Okrem takéhoto písomného kontaktu s rodičmi, máme systém plánovaných stretnutí rodiča, dieťaťa a učiteľa. Takéto stretnutie trvá cca pol hodinu a prebieha minimálne 2-krát počas školského roka. Zúčastňuje sa ho rodič, dieťa, učiteľ. Rodič sa tak môže porozprávať o napredovaní dieťaťa, dáva spätnú väzbu učiteľovi, hlavnú časť tvorí priestor na vyjadrenie dieťaťa. Učiteľ z takéhoto stretnutia vyhotovuje písomný zápis s podpisom rodiča, ktorý obsahuje dohody v procesoch učenia sa na ďalšie obdobie.. Zápis je súčasťou pedagogickej dokumentácie o žiakovi. Zápis slúži ako kontrolný nástroj pre rodiča, učiteľa aj vedenie školy.

V 1. a 2. cycle sa Ž-U-R stretnutia zúčastňuje rodič, žiak, triedny tím, prípadne prizvaní učitelia.

V 3. cycle sa počas Ž-U-R stretnutia rodič aj dieťa stretne so viacerými učiteľmi s cieľom získať informácie a dosiahnutých výsledkov v danom predmete nie prostredníctvom triedneho tímu, ale priamo od učiteľa, ktorý predmet vyučuje.

Minimálny učebný výstup

Škola pri hodnotení žiakov pracuje s minimálnym učebným výstupom v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Minimálny učebný výstup predstavuje základnú kvalitatívnu úroveň vedomostí, zručností a postojov, ktorá tvorí dolnú hranicu pri hodnotení žiaka a slúži najmä pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na postup do ďalšieho vzdelávacieho cyklu alebo na získanie príslušného stupňa vzdelania.

Minimálny učebný výstup nenahrádza vzdelávacie ciele školy ani očakávané výstupy učenia. Ciele učenia škola nastavuje tak, aby každý žiak mohol dosahovať svoje osobné maximum. Minimálny učebný výstup sa používa ako základný referenčný bod v odôvodnených prípadoch, pri zohľadnení individuálnych vzdelávacích potrieb žiaka a primeraných podporných opatrení.

V predmetoch a vzdelávacích oblastiach, pre ktoré štátny vzdelávací program minimálny učebný výstup neurčuje, škola pri hodnotení vychádza z cieľov, vzdelávacích štandardov, učebných osnov a individuálneho pokroku žiaka.

Správanie

Hodnotenie správania sa odvíja od dodržiavania Vnútorného poriadku školy. Žiaci sú spolutvorcami pravidiel správania sa triedy, školy. Dostávajú od učiteľa spätnú väzbu na dodržiavanie pravidiel počas ranných komunít, majú právo hodnotiť dodržiavanie pravidiel, vylepšovať ich. Pokiaľ nastane problém, ktorý nedokáže riešiť žiak a učiteľ, učiteľ informuje rodiča a hľadajú riešenie problému spoločne. (Učiteľ pripraví záznam zo stretnutia).

MiniMaturita

Od školského roka 2017/18 sme zaviedli MiniMaturitu, v ktorej u absolventov overujeme úroveň jazykovej a prírodovednej gramotnosti. Žiak získa certifikát o overení každej z uvedených gramotností, pričom jazyková gramotnosť je overená podľa kritérií Európskeho referenčného rámca a prírodovedná gramotnosť obsahuje overenie prírodovedných javov v troch aspektoch – biologické procesy, chemické procesy a fyzikálne procesy a ich dokazovanie v žiakom zvolenej téme.

10. Systém podpory žiakov a inkluzívne vzdelávanie

Škola uskutočňuje výchovu a vzdelávanie v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Spoločné vzdelávanie žiakov je založené na rovnosti príležitostí, rešpektovaní individuálnych osobitostí a poskytovaní podpory podľa aktuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb tak, aby sa každý žiak mohol aktívne a plnohodnotne zapájať do života školy.

Rozmanitosť potrieb, schopností, záujmov a životných skúseností žiakov škola vníma ako prirodzenú súčasť vzdelávania. Podpora sa neviaže iba na diagnózu alebo formálne zaradenie žiaka, ale vychádza z priebežného poznávania jeho potrieb, silných stránok, možností, potenciálu a bariér. Potreby žiaka sa môžu v čase meniť, preto sa priebežne prispôsobuje aj forma, rozsah a intenzita podpory. Podpora žiaka smeruje k odstraňovaniu bariér, posilňovaniu samostatnosti a zodpovednosti a k rozvíjaniu jeho individuálneho potenciálu.

Škola poskytuje podporu prostredníctvom podporných úrovní systému poradenstva a prevencie podľa § 131 školského zákona a prostredníctvom všeobecných, cielených a špecifických podporných opatrení podľa § 145a školského zákona. Priamo v škole sa realizujú činnosti podpornej úrovne prvého a druhého stupňa.

Podporná úroveň prvého stupňa zahŕňa pedagogickú diagnostiku a intervenciu, poradenstvo, prevenciu a vytváranie podmienok, ktoré umožňujú každému žiakovi učiť sa, zapájať sa a rozvíjať svoj potenciál podľa svojich potrieb.

Podpornú úroveň druhého stupňa vykonáva špeciálny pedagóg a odborní zamestnanci školy v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie, ktorí poskytujú najmä orientačnú diagnostiku, poradenstvo, intervenciu, krízovú intervenciu a metodickú podporu pedagogickým zamestnancom.

Všeobecné podporné opatrenia sú dostupné každému žiakovi a zahŕňajú najmä primerané úpravy metód a foriem výchovy a vzdelávania. **Cielené a špecifické podporné opatrenia** sa poskytujú podľa individuálnych potrieb žiaka a za podmienok ustanovených školským zákonom a Katalógom podporných opatrení. Jednému žiakovi možno poskytovať viac podporných opatrení súčasne. Ich účinnosť sa priebežne vyhodnocuje a podpora sa podľa potreby upravuje. Individuálny vzdelávací

program sa využíva iba vtedy, ak sú splnené podmienky podľa § 7a školského zákona; nevypracúva sa automaticky na základe diagnózy alebo samotného určenia špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Školský podporný tím

V škole pôsobí v súlade s § 84a zákona č. 138/2019 Z. z. školský podporný tím (ŠPT), ktorý v spolupráci s učiteľmi, vedením školy, rodičmi, prípadne inými odborníkmi pomáha včas rozpoznať potreby žiakov a prekážky, ktoré im sťažujú učenie alebo ovplyvňujú negatívne ich prežívanie, správanie či vzťahy. ŠPT tvoria školský psychológ, školský špeciálny pedagóg a pedagogickí asistenti. Činnosť tímu usmerňuje koordinátor ŠPT.

Školský psychológ sa zameriava najmä na duševné zdravie, prežívanie, správanie, motiváciu, vzťahy a sociálnu klímu.

Školský špeciálny pedagóg sa zameriava najmä na proces učenia a na bariéry obmedzujúce účasť žiaka na vzdelávaní; zároveň koordinuje a metodicky usmerňuje činnosť pedagogických asistentov.

Pedagogickí asistenti podľa požiadaviek učiteľa a v spolupráci s odbornými zamestnancami pomáhajú žiakovi, skupine žiakov alebo triede prekonávať bariéry a podporujú samostatnosť žiakov.

Školský podporný tím nenahrádza pedagogickú zodpovednosť učiteľa. S učiteľmi a triednymi učiteľmi spolupracuje pri poznávaní potrieb žiakov, nastavovaní podpory a vyhodnocovaní jej účinnosti. Podrobné rozdelenie kompetencií, zloženie tímu a pracovné postupy upravujú metodické dokumenty školy.

Pri podpore zameranej na konkrétne potreby žiaka využívajú pedagogickí a odborní zamestnanci vybrané stimulačné, intervenčné a reedukačné programy, napríklad Ropratem, INPP, Sindelar, KUPOZ či Eľkonin. Súčasťou podpory sú aj aktivity rozvíjajúce intelektový, umelecký alebo športový potenciál žiakov. Ak potreby žiaka presahujú možnosti školy, školský podporný tím koordinuje spoluprácu so zariadením poradenstva a prevencie alebo ďalšími odbornými subjektmi.

11. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Škola pri výchove a vzdelávaní cudzincov zohľadňuje všetky výchovno-vzdelávacích potreby, ktoré vyplývajú z inej jazykovej a kultúrnej skúsenosti. Takýto žiaci môžu mať navyše za sebou traumatické skúsenosti, či nepriaznivé a ťažké životné situácie, čo môže nepriaznivo ovplyvňovať ich kognitívny výkon, schopnosť sebaregulácie a správanie vo vzťahoch, ako i spontánne reakcie na niektoré podnety. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu škola zohľadňuje tieto aspekty a okrem dlhodobej jazykovej podpory žiakov sa zameriava aj na ich kultúrne, spoločenské či kariérne potreby a zároveň celý systém ich psychosociálnej pomoci a adaptácie.

Systém podpory žiakov – cudzincov zahŕňa:

- identifikáciu potrieb, prekážok a bariér vo výchove a vzdelávaní formou pedagogickej a orientačnej diagnostiky, monitoringu a hodnotenia rizík;
- úpravu metód a foriem vo výchove a vzdelávaní;

- uplatňovanie personalizovaného a diferencovaného prístupu úpravou obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých vo výchove a vzdelávaní;
- poskytnutie psychosociálnej podpory (podľa možností aj v materinskom jazyku žiaka) na účely adaptácie a stabilizácie žiaka;
- podporu pri osvojovaní si štátneho jazyka a zároveň podporu pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy, pokiaľ ním je iný ako slovenský jazyk;
- podporu zameranú na nadobudnutie zručností interkultúrnej komunikácie a zvládnutie interkultúrnych rozdielov, pričom uvedená podpora je zameraná aj na prácu s ostatnými žiakmi;
- podporu pri rozvoji materinského jazyka a kultúrnej identity podľa podmienok našej školy,
- komplexnú psychologickú podporu vrátane krízovej intervencie, psychoterapie a poradenstva v prípade, že psychosociálna podpora na účely adaptácie nebola dostatočná; škola ju spravidla zabezpečuje sprostredkované v multidisciplinárnej spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie alebo inými odbornými subjektmi,
- poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok a možnosť ich používania na vyučovaní, pri overovaní spôsobilostí a znalostí a hodnotení výsledkov dosiahnutých vo vzdelávaní v zmysle odporúčaní učiteľa slovenského jazyka.

Týmto žiakom škola poskytuje výchovu a vzdelávanie v zmysle princípov inkluzívneho vzdelávania uvedeného tomto Školskom výchovno-vzdelávacom programe.

Úprava obsahu výchovy a vzdelávania je realizovaná formou redukcie obsahu v zmysle doterajšieho vzdelania, psychosociálnu adaptáciu a postupné osvojovanie si vyučovacieho jazyka, a to v dvoch oblastiach: osvojenie si základných komunikačných zručností a rozvoj akademického jazyka. To si vyžaduje úpravy nielen vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra, ale aj v ostatných vyučovacích predmetoch. Tieto úpravy sú realizované na základe jazykovej diagnostiky.

Hodnotenie cudzinca

Takýto žiak sa hodnotí individuálne, prihliada sa na úroveň jeho adaptácie, a tiež jeho psychosociálne podmienky. Pri hodnotení je potrebné výraznejšie zohľadňovať ich nedostatočnú znalosť štátneho jazyka, resp. vyučovacieho jazyka, nakoľko ide o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Zároveň platí, že základná škola zohľadní úroveň ovládania jazyka aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania, nakoľko osvojenie akademického jazyka zväčša trvá niekoľko rokov.

Počas adaptačného obdobia žiaka – cudzinca, v čase psychosociálnej adaptácie a osvojovania vyučovacieho jazyka školy, sa pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení žiaka 1. a 2. cyklu využíva slovné hodnotenie. U žiakov 3. cyklu sa pri priebežnom hodnotení používa slovné hodnotenie a pri súhrnnom hodnotení využíva slovné hodnotenie a klasifikácia tak ako je to uvedené v časti hodnotenie tohto školského výchovno-vzdelávacieho programu. Podporný systém hodnotenia cudzinca nastavujú pedagogickí zamestnanci v spolupráci so Školským podporným tímom. Triedny tím informuje ostatných žiakov triedy a ich zákonných zástupcov, prečo je žiak – cudzinec hodnotený inak.

Podpora na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy sa realizuje: integrovane v rámci vyučovacích predmetov uplatňovaním metód, foriem, stratégií a postupov na podporu osvojovania si vyučovacieho jazyka ako cudzieho jazyka,

12. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Digitálna transformácia vzdelávania v Škole u Filipa podporuje kvalitnejšie učenie, samostatnosť žiakov, bezpečné a zodpovedné využívanie technológií a pripravenosť na život v digitálnej spoločnosti. Technológie škola zavádza vtedy, keď zvyšujú zmysluplnosť učenia, dostupnosť podpory, tvorivosť, spoluprácu alebo kvalitu spätnej väzby. Ich používanie nie je cieľom samo osebe, ale prostriedkom na dosahovanie cieľov výchovy a vzdelávania.

Ciele digitálneho rozvoja školy

Škola rozvíja u žiakov schopnosť:

- bezpečne, kriticky a tvorivo používať digitálne technológie,
- vyhľadávať, posudzovať, spracúvať a zdieľať informácie,
- rozlišovať dôveryhodné, nepresné, zavádzajúce a manipulatívne obsahy,
- vytvárať digitálne výstupy a využívať technológie pri riešení problémov,
- chrániť svoje súkromie, osobné údaje, zdravie a vzťahy v digitálnom prostredí,
- rozumieť možnostiam, obmedzeniam a spoločenským dôsledkom digitálnych technológií a umelej inteligencie.

Digitálne kompetencie sa rozvíjajú v informatike, v ostatných vyučovacích predmetoch, v integrovanom a projektovom vyučovaní, počas tematických dní aj v neformálnom vzdelávaní. Náročnosť úloh, miera samostatnosti a poskytované opory sa prispôbujú veku a potrebám žiakov.

Bezpečné, etické a primerané používanie technológií

Pri používaní digitálnych nástrojov škola dbá na ochranu súkromia a osobných údajov, primeranosť veku, bezpečnosť, autorské práva, transparentnosť a zodpovednosť. Žiaci sa učia pomenovať zdroje a použitú pomoc, rozlišovať vlastný a prevzatý obsah a niesť zodpovednosť za vytvorený výstup.

Digitálne nástroje sa používajú vyvážené s nedigitálnymi formami učenia. Škola prihliada na fyzické a duševné zdravie žiakov, primeraný čas strávený pri obrazovke, kvalitu medziľudských vzťahov a potrebu priamej skúsenosti, pohybu, čítania, rozhovoru a praktickej činnosti. Technológia nenahrádza osobný kontakt, pedagogické vedenie ani činnosti, pri ktorých je dôležitá samostatná práca žiaka.

Prístup školy k umelej inteligencii

Škola zavádza umelú inteligenciu do učenia v štyroch nadväzujúcich krokoch: mapovanie skúseností a potrieb žiakov, stanovenie vekovo primeraných cieľov, úprava hodnotenia a návrh učebných aktivít. Používanie AI sa riadi školskou smernicou **Etické používanie generatívnej umelej inteligencie – VINE**, ktorá upravuje zásady hodnotového, poctivého, podporného a spravodlivého využívania AI, ochrany súkromia, transparentnosti a zodpovednosti.

Pri práci s AI vychádzame z toho, že technológia má podporovať porozumenie, samostatné premýšľanie, rozhodovanie a zodpovednosť žiaka, nie preberať mentálnu prácu, ktorá je cieľom

učenia. O použitie AI preto rozhoduje učebný cieľ. Úlohy realizujeme v režimoch **Bez AI**, **S podporou AI** a **AI integrovaná**.

Aktivity navrhujeme podľa princípu „**najprv žiak – potom AI – potom znova žiak**“. Žiak najprv vytvorí vlastné východisko, napríklad otázku, hypotézu, návrh riešenia alebo prvú odpoveď. Následne využíva AI na získanie nápovedy, spätnej väzby, protiargumentov alebo nových perspektív. Učiteľ nastavuje spôsob práce tak, aby AI plnila skôr úlohu trénera než poskytovateľa hotových riešení. V závere žiak výstup AI overí, porovná so svojím pôvodným uvažovaním, spracuje vlastnými slovami a prevezme zodpovednosť za výsledok.

Žiakov učíme považovať výstupy AI za návrhy, nie za autoritatívne odpovede. Vedú sa k overovaniu informácií, rozpoznávaniu nepresností a predpojatosti a k vysvetľovaniu, prečo určitý návrh prijali, upravili alebo odmietli. Počas práce dostávajú vekovo primerané opory, ktoré sa postupne obmedzujú podľa rastúcej samostatnosti.

Hodnotenie nesleduje iba hotový výsledok, ale aj kvalitu formulácie problému a otázok, vlastný podiel žiaka, primeranosť využitia AI, porozumenie odpovediam, overovanie výstupov a schopnosť vysvetliť vlastné rozhodnutia. Pri vhodných úlohách žiak stručne reflektuje: **V čom mi AI pomohla porozumieť? V čom mi nepomohla alebo kde som jej nemohol dôverovať?**

Používanie AI obmedzujeme alebo vylučujeme tam, kde je cieľom prvé osvojovanie učiva, automatizácia základných zručností alebo overenie samostatného porozumenia. Učiteľ zostáva zodpovedný za návrh učebnej situácie, pedagogické vedenie a konečné hodnotenie.

Rozvoj kompetencií učiteľov a riadenie transformácie

Škola vytvára podmienky na priebežný profesijný rozvoj učiteľov v oblasti digitálnej pedagogiky, bezpečnosti, ochrany údajov, práce s AI a hodnotenia žiackych výstupov. Učitelia si zdieľajú skúsenosti, overené postupy a príklady dobrej praxe a priebežne vyhodnocujú prínosy aj riziká používaných nástrojov.

Digitálna transformácia sa realizuje postupne, primerane materiálnym, personálnym a organizačným podmienkam školy. Škola sleduje jej vplyv na kvalitu učenia, rovnosť príležitostí, bezpečnosť, zdravie a vzťahy a podľa výsledkov upravuje svoje postupy.

13. Výchovný program ŠKD

Ciele a poslanie výchovy sú nasledovné:

- ✓ rozvíjať schopnosť žiaka reálne poznávať seba samého a svoju sociálnu pozíciu s dôrazom na sebadôveru a vedomie vlastnej identity,
- ✓ dosiahnuť radosť z učenia a vlastnej práce, rozvíjať schopnosť a túžbu samostatne sa učiť, poznávať nové veci,

- ✓ rozvíjať mnohostranné vnímanie, predstavivosť, plné prežívanie skutočnosti a mnohostranné spôsoby sebakvadenia žiaka,
- ✓ rozvíjať základné myšlienkové operácie a druhy myslenia s dôrazom na hodnotiace a tvorivé myslenie,
- ✓ získať základné poznatky o človeku, prírode, o vlastnej krajine, spoločnosti, hlavných ľudských činnostiach, poznať súvislosti medzi nimi a vedieť ich použiť,
- ✓ získať pozitívny vzťah k umeleckej, športovej a pracovnej činnosti a rozvíjať zručnosti žiaka a tvorivosť v nich,
- ✓ získať základné mravné a sociálne skúsenosti, ktoré budú základom pre vytváranie pozitívnej hodnotovej orientácie vo vzťahu k sebe a iným ľuďom,
- ✓ rozvíjať schopnosť komunikácie a rôznych foriem pozitívneho, sociálneho správania v každodennom živote,
- ✓ spoznávať, osvojovať si a chápať rozličné sociálne roly v živote človeka,
- ✓ rozoznávať a rozvíjať špecifické schopnosti a záujmy a realizovať sa v nich.

Formy a metódy

Záujmové vzdelávanie v Školskom klube detí (ďalej len ŠKD) prebieha predovšetkým vlastnou činnosťou žiakov, ich komunikáciou s okolím a získavaním vlastných skúseností. Všetko je založené na poznávaní skutočnosti cez príbehy, ale aj prostredníctvom vlastných priamych zážitkov z činností. Vychádzajú najmä z individuálnej voľby, detskej zvedavosti, potreby zamestnávať sa rôznymi činnosťami a baviť sa s ostatnými. Program je naplnený formou pravidelnej činnosti (skupinová aj individuálna práca počas záujmových aktivít), formou príležitostných aktivít a ponukou odpočinkových a spontánnych aktivít (počas pobytu žiakov vonku prebieha neformálny tréning komunikačných a sociálnych zručností počas hier s rovesníkmi).

Formy práce pri spontánnej činnosti:

- ✓ odpočinok, čítanie kníh a časopisov,
- ✓ počúvanie hudby, príbehov, relaxácia pri hudbe,
- ✓ empatické hry (domov, rodina, škola, doprava,...),
- ✓ konštruktívne hry so stavebnicou,
- ✓ stolové spoločenské a kartové hry,
- ✓ skladanie obrázkov,

- ✓ voľné kreslenie, omaľovánky, mandaly,
- ✓ dopĺňovačky, jednoduché logické PC hry.

Tematické oblasti výchovy nášho Školského výchovného programu:

Telovýchovná a športová oblasť (zdravý životný štýl)

<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
<i>Umývanie rúk, vetranie, telovýchovné chvíľky.</i>	<i>Ovládať základné hygienické návyky.</i>
<i>Čo je nikotín, fajčenie, alkohol, civilizačné choroby.</i>	<i>Uvedomovať si škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog.</i>
<i>Otužovanie, relaxačné cvičenia, skupinové hry, netradičné športové disciplíny.</i>	<i>Pravidelne sa hýbať a cvičiť.</i>
<i>Podstata zdravia, zodpovednosť za svoje zdravie, príčiny ochorenia, racionálna strava, potravinová pyramída.</i>	<i>Vedieť vyjadriť význam dodržiavania základných zásad zdravej výživy.</i>
<i>Stravovacie návyky, pitný režim, striedanie práce s odpočinkom, prvá pomoc, obliekanie podľa ročných období a počasia.</i>	<i>Uvedomovať si základné princípy zdravého životného štýlu.</i>
<i>Záujmová činnosť, športovanie.</i>	<i>Rozvíjať svoj športový talent a schopnosti.</i>

Spoločensko-vedná oblasť

<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
<i>Spolupráca, zodpovednosť, vytváranie pozitívnej klímy, dodržiavanie školského poriadku a spoločne dohodnutých pravidiel.</i>	<i>Spolurozhodovať o živote v skupine.</i>
<i>Prejavy úcty k rodičom a ostatným ľuďom, vyjadrenie tolerancie.</i>	<i>Prejavovať úctu k rodičom a starším ľuďom.</i>
<i>Emócie, dôvody hnevu, silné a slabé stránky osobnosti, trpezlivosť, zvládnutie hnevu, pozitívne myslenie, pochopenie iných, sebaúcta.</i>	<i>Ovládať jednoduché zručnosti sebahodnotenia, sebariadenia, sebamotivácie a empatie.</i>
<i>Život so zdravotným postihnutím, vzťah k handicapovaným ľuďom. Práva dieťaťa, ľudské práva, šikanovanie, diskriminácia, spolužitie bez násilia.</i>	<i>Zvyšovať mieru citlivosti k osobám so zdravotným znevýhodnením. Rozlíšiť dodržiavanie a porušovanie ľudských práv a základných slobôd.</i>
<i>Slovensko v Európe, Slovensko vo svete,</i>	<i>Prejavovať základy hrdosti k národným</i>

Pracovno-technická oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Spolupráca, zodpovednosť, dodržiavanie pravidiel, povinností.	<i>Spolurozhodovať o živote v skupine, dokázať pracovať v skupine.</i>
Sebaobsluha, poriadok na stole, v triede, v šatni.	<i>Rozvíjať základné sebaobslužné a hygienické návyky.</i>
Sebahodnotenie, poznávanie rôznych profesií, úcta ku každému povolaniu, dodržiavanie denného režimu, vývoj ľudského života: detstvo, dospelosť, staroba, orientácia v čase (minulosť, prítomnosť, budúcnosť).	<i>Vedieť si samostatne vytýčiť jednoduché osobné ciele.</i>
Príprava na vyučovanie, plnenie úloh, presnosť, čistota práce.	<i>Chápať význam osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu.</i>
Prejavy kladného vzťahu k spolužiakovi, hrdosť za spoločný výsledok práce.	<i>Vedieť spolupracovať so skupinou.</i>
Práca s rôznym materiálom, netradičné pracovné postupy, zhotovenie darčeka, rozvoj jemnej motoriky, manipulačné zručnosti.	<i>Rozvíjať manuálne a technické zručnosti.</i>
Varenie, pečenie, studené jedlo, poriadok v kuchyni, sebaobslužné činnosti.	<i>Osvojiť si základné zručnosti potrebné pre praktický život.</i>

Vzdelávacia oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Gramatické a matematické cvičenie.	<i>Samostatne písať úlohy.</i>
Techniky učenia, ako sa učiť, rozvíjanie vedomostí, čítanie textu, reprodukcia príbehu.	<i>Poznávať efektívne spôsoby učenia.</i>
Práca s informačnými zdrojmi, čítanie s porozumením, seba vzdelávanie.	<i>Byť otvorený získavaniu nových informácií a poznatkov.</i>
Rozvoj slovnej zásoby, jazykolamy, zmyslové hry, doplnovačky, didaktické hry.	<i>Rozvíjať získané poznatky.</i>

Esteticko-výchovná oblasť

<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
<i>Kultúrne pamiatky v obci/meste, múzeum, galéria, ľudové tradície a zvyky, povesti, názvy ulíc, miestne noviny, história a dnešok.</i>	<i>Prejaviť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí.</i>
<i>Hudba, výtvarné umenie, tanec.</i>	<i>Prejavovať pozitívny vzťah k umeniu.</i>
<i>Netradičné výtvarné techniky, hudobné činnosti, športové činnosti.</i>	<i>Rozvíjať svoj talent a špecifické schopnosti.</i>
<i>Záujmová činnosť, príprava kultúrneho podujatia.</i>	<i>Byť otvorený k tvorivej činnosti.</i>
<i>Úprava okolia, netradičné ozdoby, úprava zovňajšku.</i>	<i>Prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetickej úprave prostredia a svojej osoby.</i>
<i>Veľká noc, Deň matiek, Vianoce a iné sviatky.</i>	<i>Podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí v skupine.</i>

Ponuka krúžkovej činnosti počas školského roka:

Názov krúžku	Výchovná oblasť	Poznámka
Debatiáda	vzdelávacia	vedenie Šuf učiteľom
Kurz španielčiny	vzdelávacia	vedenie Šuf učiteľom
My English adventure I. , II.	vzdelávacia	vedenie externým zamestnancom
Rozprávková dielňa	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancom
Šachový krúžok	vzdelávacia	vedenie externým zamestnancom
Smileys - pohybová príprava	telovýchovná, športová a zdravotná oblasť	vedenie externým zamestnancom
Canisterapeutický krúžok	telovýchovná, športová a zdravotná oblasť	vedenie externým zamestnancom
Keramika s Lenkou	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancom
Kreatívny krúžok	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancom

Atramentový ateliér	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancom
MAI RAM Joga Kids	telovýchovná, športová a zdravotná oblasť	vedenie Šuf učiteľom
Sebaobrana detí	telovýchovná, športová a zdravotná oblasť	vedenie externým zamestnancom
Parkour	telovýchovná, športová a zdravotná oblasť	vedenie externým zamestnancom
Čarovné maľovanie pieskom	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancom
Mladý rytier - rytierka	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancom
Programko - programovanie a informatika	vzdelávacia	vedenie externým zamestnancom
Hokejbal	telovýchovná, športová a zdravotná oblasť	vedenie externým zamestnancom
ZUŠ - klavír, spev, gitara	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancom